

ՌԱՅԵՒԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 207 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VIII, No. 40, October 9, 1926

Ճիւղ 8, Նո. 40, Հոկտեմբեր 9, 1926

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՎԱՐՉԼԱՐԸՄԸՉ ՎԷ ԾԵՄԱՍԹԼԱՐԸՄԸՉ

Պու կէչէն հափթանըն իւր իբի կիւնէրին-տէ Ամէրիգանըն Շարգի Հայ Աւետ. Միութիւնըն երկիրմի գատար չօպան վէ վաղըլարը Նիւ Եօրգտա իծթիմա էտիպ պիրիպիրլէրի իւն բուհանի միւլազաթտա պուլունմուշ տըրլար: Պու մէճլիսլէրտէ անլէր ճէմաաթլարըն բուհանի հայաթտա թէրազգըսը իչիւն նէ վասըթալար գուլլանմազ կէրէք իտիքլէրինի միւլաքէրէ էյլէտիլէր:

Պու միւլաքէրաթտա թէէքիտ էտիլէն էն մուհիմմ նօզթալար իբի օլուպ, պիրիսի Գրիստոսըն հայաթընը քէնտի թէճրիպէ ի զաթիլէրինտէն ճէմաաթլարըն էօնիւնէ գօյմազլըղըն լուզումը վէ տիկէրի թէպչիւր ի պէշարէթին էհէմմիլէթի իտի:

Վաղըլարըմըզ պու մէսէլէլէրի միւլաքէրէ էտէր իբէն կէչէն հափթաքի նուսխէմիլգտէ մէյտանա կէթիրտիլմիլ սիւալա տա ճէվապ վէրիյօրլար իտի:

Ճէմաաթլարըմըզ արասընտա կէօրիւլէն պաիպանողական (մուհաֆազաքեսար) վէ ազատական (սէրպէսթ) էֆքեսարլարըն պահսընը մինպէրլէրէ կէթիրմէյիպ, ճիւլմէյէ գարըն միւսաատէքեսար հիսսիյաթ թաշըյարազ, ճէմաաթլարըմըղըն նազար ը տիգզաթընը Բապպըմըզ Յիսուս Գրիստոստա զահիր օլան Ալլահըն մուհապպէթ իւհամընա չէվիրմէք վէ անըն պիղէ կէթիրտիլ իւլլասլա ատէմլէրի իսլաս էթմէյէ

չալըմազ քէնտիլէրին զայէսի օլտըղընը թէէքիտ էյլէտիլէր:

Գէզալիք տիւնեանըն հէր թարաֆընտա տա ջըմըլ օլան միլլէթտաչլարըմըզ արասընտա ինճիլին թէպչիւրինի քէնտիլէրի իչիւն էն մուհիմմ պիր զայէ տէյու թանըյարազ, Աւետարանչական իւտէ հէմ քէնտիլէրին տահա տէրին պիր մէսուլիլէթ տույաճազլարընը հէմ քէնտի ճէմաաթլարըն արասընտա պու բուհըն թէչլիլէր տէճէլէրինի պէյան էյլէտիլէր: Պու միւլաքէրէլէրտէ վաղըլարըմըղըն կէօսթէրտիլ ճիտտիլէթ վէ հէրարէթ տիգզաթա չայան իտի:

Ֆիւլազը պու կիւն միլլէթիմիլին մանէվի իւթիյաճը պիր թազըմ թալիմաթ վէ ազաիտ մէսէլէլէրինի թէէյիտ էթմէք տէյիլ, իլլա Բապպըմըզ Յիսուս Գրիստոսըն իւհահի վէ ամէլի ինճիլինի թազտիմ էտէրէք ճէմաաթլարըմըզ թէսէլլի վէ կէնճլէրիմիլի երէքսէք հայաթա իրչատ էթմէք տիր:

Իւմիտ էտէր իլ քի վաղըլարըմըզ քէնտի զաաֆլարընա վէ միւլքիլաթընա բաղմէն մէզքիւր խաթթ իւղէրինտէ ճէմաաթլարըմըզ իրչատ էտէճէլէր տիր:

Ճէմաաթլարըմըզ տա պու պապտա քէնտի վաղիֆէլէրինի իֆա էտէճէլէրի մէմուլ տըր:

Արամըզտա իւհահիյաթ վէ ֆէլսէֆէ միւհատէլէլէրի չըզարմայալըմ: Գրիթապ ը Մուգատ տէսին իւհամըն չէօյլէ տիր եա պէօյլէ տիր, Գէֆարէթի չէօյլէ անլամալըլըզ եա պէօյլէ անլամալըլըզ, Գրիթապըն ֆիլան դըսմընը չէօյլէ եա պէօյլէ թէֆսիր էթմէլի իլ, տէյու պիրիպիրիմիլի հիւքմ էթմէյիպ, անճազ Գրիստոսըն պիղէ

քէշֆ ու պէյան էթտիյի՝ սէվէն պիզի արայան, պիզի գուրթարան վէ պիզտէ սաքին օլմաղա հազըր օլան Ալլահը թանմաղա վէ օլ Ինճիլէ կէօրէ տէրտէրիմիզի թաշմազ, թէճըրկպէլէրիմիզէ զալիպ օլմազ վէ շու միւզայազազ գէմանլարընըն ֆուրթունալարընտան սէլիմէն կէշմէքէմ րինտէ պիրիպիրիմիզէ մուսվէնէթ էթմէլի իզ:

Տիկէր թարաֆտան պիզտէն զիյատէ պախթ սըզ պուլունուպ տիւշար օլտըզլարը պին պիր միւզայազալար իչինտէ Ինճիլին թէսէլիսինէ զիյատէսիլէ միւհթամ օլան գարտաշարըմըզ ունուլթմայլ էլ պիրլիլի իլէ անլէրէ մուսվէնէթ եէթիշտիրէլիմ: Քիլիսէլէրինի վէ բուհանի խըտմէթլէրինի տէվամ էտէպիլմէլէրի իչին մինպէրլէրինէ եարտըմ էթմէլի իզ, արալըզարտազալմըզ պիշարէ չօճուզլարը թալիմ ու թէրպիյէ էթտիրէպիլմէք իչին մէքթէպլէրի նէ մուսվէնէթ էթմէլի իզ, օգուլուպ թէսէլի օլմալարը իչին քիթապլար վէ զաղէթալար հազըրլամալըզը, ռքրլար պիզիմ իշթիրաք վէ եարտըմըզ միւհթամ տըրլար, Սիւրիատաքիլէր, Եունանիսթանտաքիլէր, Ֆրանսատաքիլէր, վէ հաթթա Հայաստանտաքիլէր գըլմէթլի Ինճիլին միւհթանի միւհթամ տըրլար: Պինաէն ալէյ մուհապպէթ վէ շէվգիմիզի, Ֆիքըր վէ փարամըզ պու ճիհէթէ տէօնտէրմէլի իզ:

Պու եօլտա կէօսթէրիլէճէք զայրէթ, ֆէտաքեարլըզ վէ միւթթէհիտ խըտմէթ տիկէր ճիւմլէ կիւճլիւքլէրիմիզի թախֆիֆ վէ տէֆ էթմէյէ քեաֆի օլուր:

Պու միւնասէպէթլէ տիկէր պիր նօգթայա տախի նազար ը տիգզաթ ճէլպ էթսէք միւնասիպ տիր:

Կէչէն կիւն պազըր տօսթլար իլէ քիլիսէլէրին ահվալը իւղէրինէ գօնըշըրքէն զաթըն պիրի ճէմաաթլարտան պազըլարընըն չօպանլարը իլէ օլան մուսմէլէլէրինէ նազար ը տիգզաթըմըզ տալէթ էյլէտի: Էօյլէ քիլիսէլէր զիքըր էյլէտի քի օրալարտա վաըզլար ճէմաաթ թարաֆընտան շէտիտ մուսթիսէլէյէ վէ սէրթ մուսմէլէյէ մարուզ պուլունուլօրլար: Վազթըլա էսքի վաթանտա պու կիպի հալլար էքսիք տէյիլ իտի: Լաքին օրատա քիլիսէլէր վէ չօպանլար չօգ իտի, ճէմաաթ պիր վաըզը զայ էտէրսէ պաշգասընը պուլապիլի, պիր վաըզ մինպէրինի պըրազըրսա պաշգա պիր քիլիսէտէն տալէթ օլու նուր իտի: Լաքին շիմտի... հանի՛ վաիզլէր, հա

նի՛ քիլիսէլէր: Հանի՛ վաըզլըզա թալիպ օլուպ անըն իչին հազըրլանան կէնճլէր: Հանի սէնէլէրին թալիմ ու թէրպիյէսի իլէ վէ թէճըրկպէլէրի իլէ միւհթէհէք միւրշիտլէրիմիզ:

Եանըլմայընըզ, պու կիւն վաըզլար գըրիթիգա էտէճէք էյամ տէյիլ, էլիմիզտէ օլան ազլարը սազլայապիլիսէք, օնա չալըշաճազ վազըթ տըր: Վազաա Ալլահ քէնտի պազը իչին իչճիլէր գալտըրաճազ տըր, լաքին մէվճուտ օլանլարըն էլլէրինի կէվլէտէճէք վազթ տէյիլ տիր:

Նէ՞ նազիք պիր մէվգիտէ պուլունուլօրըզ: Իշսիզ վէ աճ գալմըզ պիր վաըզ, իշ պուլմազ իչին օլուր օլմազ եէրէ սօգուլմաղա չալըշա, պու ճաիզ տէյիլ, Մինպէր պիզիմէս եէրի օլմուշ օլուր: Ճէմաաթլար տա քէնտիլէրի թէմամէն գանտըրամայան վաըզլար ալէյհինտէ իչէսէ, Բապալըն իչճիլէրի մէֆթուր օլուլօր, պու տա ճաիզ տէյիլ: Իմտի տիգզաթ էտէլիմ. քէմալ ը իհթիյաթլա, վէ Քրիստոսըն բուհը իլէ մուսմէլէ էտէճէք վազթ տըր: Միլլէթճէ զայր ի թապիի, ապսօրմէլ ահվալ իչինտէ պուլունուլօր իզ: Շախսի էմէլլէրիմիզի ումուլմըն խայրընա վէ շախսի մէնֆաաթ վէ բահաթըմըզ միլլէթին սէլամէթինէ վէ հէր շէյիմիզի Ալլահըն մուհապպէթ վէ մէլէքիլիսէ վազֆ էտէճէք գէման տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՊԵՏԵՐԻՔ ՐՈՒՀԱՐ

Ամէրիգանըն տախիլի մուհարէպէսի էսնասընտա հէր քէս քէնտի տէրտէրինի տօղրուտան ըէիս Լինգընա սէօյլէմէք իչին Ուօշինկթընտա Հուսյթ Հաուսա գօշարլար իտի: Լաքին պուլնլարը շախսէն տինլէմէք Լինգընը օլ գատար եօրար իտի քի, թազաթտան գալըր իտի: Պինաէն ալէյս տօսթլարը քէնտին պու կէլէնլէրէ վազթ վէրմէմէքլիլի թալսիյէ էյլէտիլէր: Լաքին Լինգըն քէնտին մախսուս օլան լաթիֆ թէպէսսիլմէ, «Պու զալալըլար չօգ պիր շէյ թալէպ էթմէյօրլար, ալտըզլարը տա ճիւզի պիր շէյ տիր, սինլէրին թալէպլէրինէ պազմալըլմ», տէթու ճէվապ վէրտի: Պաշգալարընա խըտմէթ էթմէք

իչին քէնտի քէնտիսինի Փէտա էտէն վէ քէնտի նէֆսինի վէ չէրէֆինի ունուտան նէ՛ պէօյիւք պիր բուհ :

Մօցարթ զայէթ եիւքսէք մագամլա եազար իտի : Պիր կիւն օլ մագամլարը թապ էյլէյէն ատէմ անա՝ «Սէնին մագամլարընը էհալի անլալըպ թագտիր էտէմէյօր : Տահա ատի մագամլար կէթիրմէղսէն պէն սէնին մագամլարընը թապ էթմէյէնէյիմ» տէտի : Մօցարթ քէնտի թէայյիւլիւ իչին պու մագամլարըն թապընա միւհթամ իտի : Լաքին քէնտիսինի եիւքսէք իտէալընտան վաղ կէչմէք իսթէմէյէն պու կէնճ մուսիգար ճէվապէն, «էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, պէն պախթըմա բաղի օլմալըլըմ վէ աճըլգտան էօլմէյէն հաղըր օլմալըլըմ» տէտի :

Հէմէհհիւրիւրինի եանըլ տիւչիւնմէքլիքտէն սաղընտըրըպ տօղրու եօլա իրչատ էթմէյէն քէնտի քէնտիսինի վազֆ էթմիլ օլան Սօգրատ, մուասըրլարընըն նէֆրէթ վէ ատալէթինէ մարուղ գալտը, վէ տիւչմէնլէրի անը էօլիւմէ հիւքիւմ էթտիլէր իսէ տէ, օ քէնտի մագսէտինտէն վաղ կէչմէյիպ պիւլաֆիւթիւր զէհիւր գատէհինի իչտի :

Պունլարտան տահա պէօյիւք պիր զարթ պիւթիւն պէչէրիյէթի կիւնահ պէլիյէսինտէն իւլլա էտիպ, անլէրի թալիգլէրի իլէ պարըլտըրմագլըղը իւղէրինէ ալտը վէ «էօնիւնէ գօնուլան մէսէրէթ իչին հագարէթի պիր չէյ ատտ էթմէյէրէք խաչա թէհամմիւլ էյլէտի» :

Պունլար պիղի եիւքսէք իտէալլարա վէ իլահի մագսէտլէրէ եէթիւմէք թարիգինտէ իրչատ էյլէյէն ըիւչէն եըլտըլլար տըր :

ԶՃԱՆՉՑԱԾ ԱՍՏՈՒԱԾՍ

Զեմ գիտեր արեւը իր ծագումին մէջ, չեմ գիտեր անոր կազմութիւնը, անոր մեծութիւնն ու պարունակութիւնը, միտքն չգորեր ըմբռնելու անոր ոյթն ու զօրութիւնը ահարկու . բայց մի՛ թէ ատոր համար ան իր լոյսն ու ջերմութիւնը ինծի կը զլանայ տալու : Կը գայրանա՞յ զինքը ճանչցած չըլլալու եւ հասկնալու անկարող գտնուելուս համար :

* * *

Զեմ գիտեր ինչպէ՞ս եւ ո՞ւրկէ ծնունդ առեր է մայրս . անոր անցեալը գաղտնիք մըն է ինծի համար, չեմ հասկնար զինքը, ես փոքր մա-

նուկ մը, չատ անգամ կը տանջեմ զինքը, ապերախտ կը գտնուիմ իրեն հանդէպ, անոր սրտին մեծութիւնը, եւ սիրոյն խորութիւնը չեմ կըրցած ըմբռնել : Եւ միշտ անհնազանդ, հեռ գաւակ մը եղած եմ, եւ սակայն ան օր մը գաղտնիք է զիս սիրելէն, օր մը նուագա՞ծ են իր աղօթքները, զոր սովոր է արցունքով կատարելու ինծի համար, ան, սիրելի մայրս, հրաժարա՞ծ է գիշերը իմ անկողնէս վերեւ հսկելէն, որովհետեւ զինքը չեմ ճանչցած :

* * *

Զեմ գիտեր, չեմ ճանչնար զԱստուած . կ՞այ — չկա՞յ, այդ իսկ կրնայ մուծ ըլլալ երբեմն, չեմ տեսներ յստակօրէն չեմ կրնար երբեմն հաւատալ Անոր :

Ես մեղաւոր մըն եմ, չեմ հասկցած Զինքը, մուծ գաղտնիք մը, խորհուրդ մըն է ինծի համար : Անըմբռնելի, անհասանելի, անճանաչելի, իսկ ես տկար, տգէտ, տղայ մը անառակ :

Բայց Ան, Երկնաւոր Հայրը, ատոր համար կը նուագե՞ցնէ իր օրհնութիւններն ու բարիքները, նուա՞գ կը սիրէ, չփրկե՞ր զիս, որովհետեւ չեմ հասկցած Զինքը, չեմ ճանչցած Զինքը իր մեծութիւնովն ու սիրոյ անհունութիւնովը : Զեմ դաւանած Զինքը, ուրիշներուն ձեռովը եւ համոզումովը :

Ան, եթէ Հայր է, եւ անշուշտ է, քանի որ բարի է . աւելի կը մօտենայ ինծի, հասկնալու համար իր սէրը եւ զօրութիւնը : Աւելի կը սիրէ զիս, որպէսզի ճանչնամ Զինքը : Եւ ատոր համար յաւիտենականութիւն մը տուած է ինծի, որպէսզի յաւիտեան կարող ըլլամ Աստուծոյ անըստառ առաքինութիւններն ու մեծութիւնները ճանչնալու :

ԱԿԻԻԼԻՆՆԷ

Գահիրէ

Պիր ատէմ քէնտի բուհընը պու տիւնեանըն կիւնահ լէքէլէրինտէն մուհաֆազա էտէր, լաքին մուհապպէթսիգ եաչարսա մուգատտէս պիր ատէմ օլմուլ օլմաղ : Գուտսիյէթ մէնֆի պիր Փաղիլէթ տէյիլ տիր : Գուտսիյէթ սիրէթ տիր, սէվմէք տիր, Ալլահա պէնգէր օլմաղ տըր : Պու իսէ տիւնեատա քէնտի վաղիֆէմիղի իֆա էթմէլէ, խըտմէթլէրիմիղի իճրա էթմէլէ, մուհապպէթլէ պաչգալարա խըտմէթ էթմէլէ թահսիլ էտիլիր :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՏԵԼԻԼԵՐ ՏԻՅԱՐԸ

Սեպտեմբերի այժնին սօն վե պերրագ կիւն-
լէրինտէն պիրինտէ իտի Աբրահամ աղայը զի-
յարէթէ կիթտիւմ : Պէնի կէօրիւր կէօրմէզ եէ-
րինտէն սըչրայըպ ատէթի իւզրէ սէլամլաշտըզ
տան սօնրա , «Նէ՞ վար նէ եօզ» սօրտուղըմտա ,
«Նէ օլաճագ պիրատէր , պու մէմլէքէթտէ ազլը
մը զայ էտէճէյիմ : Պուրատաքի էհալինին քեաֆ
ֆէսի տէլի տիրլէր : Պանա էօյլէ կէլիյօր քի Ա-
մէրիգա տէտիլլէրի եէր թօփտան պիր թիմար-
խանէ տիր , պիզտէ իչինտէ եաշայօրըզ» տէտի :

«Խայր օլա նէ օլմուշ» տէյու սօրտուլմ :

«Նէ օլաճագ պիր դաշ հաֆթա Բուտի , Թը-
րուտի մէսէլէսի տիր տէվլամ էթտի : Պիր օյուն-
ճու վէֆաթ էթմիշ , միլիօնլար իլէ օրթայա
տիւշտիլլէր . անտէն սօնրա պիր դըզ եիւզէրէք
ինկիլիզ Գանալընը կէշմիշ . հիւքիւմէթ , էհա-
լի , պէօյիւք քիւշիւք պիր պիրինէ կիրտիլլէր աս-
քէրլէր , մէմուրլար , էհալի օրթայա տիւշտիւ-
լէր , գըզը օմուզլարը իւզէրինտէ կէզտիրտիլլէր :
Օնտան գուրթուլմայա գալմատը պիր Տէմքսի
Թիւնի մէսէլէսի տիր չըզտը : Ղաղէթա սահիֆէ
լէրի օնուն իլէ տօլտուլար պաշգա միւքեալէմէ
պաշգա մէսէլէ գալմատը : Պէօյիւք քիւշիւք ,
էրքէք գարը հէր քէսին աղզընտա Տէմփսի Թիւ-
նի . . . : Նէ իմիշ պուլնլար եարըմ սաաթ պիր պի-
րինին աղզընա , պուրնունա , գուլաղընա եուժ-
րուզ վուրաճագ իմիշլէր : Քիւմ չօզ վուրուր եա-
խօտ քիւմ օլ պիրինի եաթըրըր իսէ օ պիրինճի օ-
լաճագ իմիշ : Օ կիւնիւ Ֆիլատէլֆիայա ատէմ
թաշըմաղա թրէյն եէթիշմէտի . Ֆիլատէլֆիա
սէրկիսինտէքի սէյիլի վէ օյուն մահալի 135 պին
ատէմ ալըր իմիշ , պու քեաֆի կէլմէմիշ 40,000
ատէմլիք եէնի եէր եափտըլար , էհալի հէր թա-
րաֆտան օրայա թաշընտը : Պիլէթլէր 5 տօլար-
տան 25 տօլարա սաթըլտը . էլինէ պիլէթ կէշ-
մէյէնլէր պաշգասընըն պիլէթինի 50-100-200
տօլարա սաթուն ալտըլար , Հինգչաթի կիւնիւ
Ֆիլատէլֆիատա նէ հօթէլ , նէ եաթաճագ պիր
մահալ գալտը : Տիւնեանըն եօլճուլարընա եէր
վէրէն Գուք նամ զաթ քէնտիսի աշըզտա գալ-
մըշ , պիր կիճէ էվվէլտէն սօզագլարտա սիւ-
րիւնիւպ գալանլարըն հիսապը եօզ իմիշ : Աս-
թօր կիպի միլիաո սահիպի պիր քիմսէ աշըզտա
գալմըշ : Նիւ Եորքտան վէ էթրաֆ շէհրլէրտէն

միլիօնէրտէն պաշլայըպ սօզագտա մէյվէ սա-
թանլարա գատար օրայա գօշուշտուլար : Հինգ-
չաթի կիճէսի օրատա 2000 թանէ միլիօնէր վար
իմիշ : 135,000 էհալի եաղմուրըն ալթընտա օ-
թուրտուլար : Իքի հէրիֆ պիր պիրինէ եուժ-
րուզ վուրաճագ իտի : Նիւ Եօրք վէ էթրաֆ
շէհրլէրին վալիլէրի , Ամէրիգանըն ըէիս վէքիլի
մէհհուր Տաուզ , պիր չօզ այան աղալարը , պիր
չօզ եիւքսէք մէմուրլար օրա գօշուշտուլար : Օ
կիճէ պիր տէ եաղմուր թուլթուր , էօյլէ թաշա-
ըն իւզէրինտէ սուլարըն իչինտէ շու վահշի օ-
յունա սէյր էյլէտիլլէր : Պու ճիւննէթ տէյիլ տէ նէ
տիր» տէտի :

«Պուլնլար թօզլուզ վէ զէնկիւնիլք ալամէթի
տիր , փարալարը չօզ էյլէնճէ արայօրլար» տէ-
տիւմ պիր ճէվապ վէրմէք իչին :

«Անլատըզ էֆէնտիւմ , պաշգա էյլէնճէ գա՞լ
մատը մը : Հէմ պիր պիրինին աղզընը պուրնու-
նու գանաթմագտա նէ էյլէնճէ օլապիլիլի : Պունա
վէրտիլլէրի էհէմմիլէթէ պաղընըզ : Օյնատըզ-
լարը մահալ Բատիօ իլէ Ամէրիգանըն հէր թա-
րաֆընա րապթ օլունտուղու տէյիլ թէքմիլ ճէ-
նուպի Ամէրիգա վէ էվրօփա փաթիթաթլարը
տախի օրայա պաղլանտը : Միլիօնլարճա էհալի
էվլէրինտէ օթուրուր իքէն հէր սանիյէ օլան վա
գաալը տիւնլէտիլլէր : Իշթէ Թիւնի վուրտը ,
Տէմփսի սաղ էլի իլէ պուրնունա չարփտը , օլ
պիրի սօլ թարաֆտան չարփտը : Սալթ զաղէթա
լար 200 թէլլրաֆ խաթթը րապթ էյլէմիլլէր ի-
տի : Սինէմա ֆօթօկրաֆըլար իմթիյաղլարը
եիւզպիլլէրճէ տօլարա սաթըլմըշ , օ կիճէ վէ օ
սաաթտա տէյիլ , օ տաղիլլէ վէ սանիյէտէ պիւ-
թիւն տիւնեա տույտու քի քիւմ չօզ եուժրուզ
աթմըշ վէ քիւմ գաղանմըշ տըր :»

«Պու վագաա եալընըզ պիր թամաշա իչին
տէյիլ իչինտէ փարա վէ գաղանճ օյունու տա
վար . Աբրահամ աղա : Պու ատէմլէր հէր շէյ-
տէն քեար եափմագ եօլունա պագարլար» տէ-
տիւմ :

«Էվվէթ հագզըն վար . պու իչի թէրթիպ է-
տիպ սէրմայէ վէրէն Բիգարտ իամինտէ պիր ա-
տէմ եարըմ միլիօն տօլար գաղանմըշ , տէօյիւ-
շէնլէրտէն Տէմփսիյէ 750 պին տօլար վէրմիշ-
լէր , էվվէլլէն շէմփիլըն օլտուղու իչին , օլ պի-
րինէ 200 պին տօլար վէրտիլլէր : Սալթ պիլէթ
փարասը 2 միլիօն տօլար թուլթուր : Մէյէր ի-
չին իչինտէ գուճարտա վար իմիշ , հէր քէս խօ-
րօզ տէօյիւշտիւրիւր , եա աթ գօշուշտուրուր

կիպի պահսա կիրմիչէր: Տէօյիւշէնին պիրի իւղէրինէ փարա գօրլար իմիշ: Իշին թօհաֆը Տէմփսի էվլէտէն պիրինճի եանի չէմփիյըն օլտուղու իշին օնուն իւղէրինէ պիրէ 3 գօյմուշլար, օ տա պու տէֆա եէնիլտի իսէ զայ օլան փարալարը հիսապ էտինիզ: Մէյտանտա օն միլիօն տօլար փարա տէօնմիւշ տէյօրլար տէտի:»

«Արրահամ աղա սէնտէ պիրինին իւղէրինէ փարա գօյմալը իտին, պէլքի գաղանը իտին» տէտիմ շազա եօլլու:

«Տահա պէն ալլըմը չըրփըտմատըմ» պաղըրտը Արրահամ աղա, «պագ իշին իշինտէ նէ տալա վէրա օլապիլըր, պու տէօյիւշէնլէր խօրօղ տէյիլ ինսան տըրլար: Էլպէթ Տէմփսի քէնտինին իւղէրինէ պու գատար փարա գօնտուղունու պիլիյօր, տէմէք քի շայէտ քէնտիսի մաղլուպ օլուր իսէ գարչըսընտաքինին իւղէրինէ պիր տօլար գօյան իւշ տօլար գաղանսադ: Տէմփսի գաթէն էվլէտէն զէնկին տիր, չիմտի տէ պիր միլիօնա եագըն փարա ալըյօր: Գալգըպ քէնտի քէնտինէ գարչը պիր միլիօն պահսա կիր տի վէ պիր գաչ եումրուգ զիյատէ եէյիպ 3 միլիօնը ճէպինէ գօյուպ սափուշտը իսէ պունուքիմ իտարէ էտէճէք: Տիւնեանըն պօգսըրլարընը Փէթհ էտէն Տէմփսի պու տէֆա կէվլէք տէօյիւշալ տէյօրլար: Պուտալա էհալի տէ ալգըշլար քի Տէմփսի եէնիլտի տէյու:

«Թիւնիլի ըհսմէն Նիւ Եօրք վալիսի գապուլ էյլէտի, աքէրլէր սէլամա տուրտուլար, էհալի եիւզպինլէր իլէ ալգըշլարտըլար, օրտուլար Փէթհ էտէն, մէմլէքէթլէր գապթ էտէն գահրիմանլարա պէօյլէ ալգըշլար օլմադ: Պու առէմլէրին թարիլի, աքէրլիլի, գահրիմանլըղը օլմատըղընտան պէօյլէ եիւղէնլէր, եումրուգլաշանլար, սըչրաշանլար, թօփ աթանլար, թէփիք վուրանլար իլէ հավէս չըգարըյօրլար: Մութլազա Տէմփսի պիր գաչ միլիօնը ճէպինէ գօյտու պըլըղը ալթընտան կիւլիւյօր» տէտի:

Արրահամ աղանըն միլթէլաասը փէք հագըլը իտի: Մատէմ քի տէօյիւշէնլէր խօրօղ, պուղա, եա հալվան տէյիլ վէ պէօյլէ տէհչէթլի պիր քեար օյուըն վար տըր, պու կիպի մանօվրա խաթրա կէլէպիլըր իտի:

Պու տիւշիւնկիւյէ տալտըղըմը կէօրիւպ: «Պագընըղ զագէթատա նէ օգուտուլար: Բանսօմ իսմինտէ պիր առէմ վէֆաթ էտէր իքէն 40 պին տօլար վասիյէթ պրագմըլ քի հալվանլարա գալիմիլի գարչը գուլլանըլսըն վէ պու փարա

40 միլիօնա իպլաղ օլաճագ իմիշ: Պունլար զինճիր իլէ պաղլալաճագ սօյտան տէլի տիրլէր: Ինսանլար եիւզ պինլէր իլէ էսարէթ, գուլմ վէ փէրուշանլըղ ալթընտա ինլէմէքտէ, հէր միլլէթին էօքսիւզ վէ տուլլարը միլիօնլար իլէ սալըմագտա, ինսան կէօղ եաչլարը սէյլլէր կիպի ագմագտա իքէն հալվանլարա գալիմիլի տէրտի նէ տիւշիւշէր: Պիր գաչ լիւրա վէրէրէք թիւրք վէ Արապ հարէմլէրինտէ էսարէթ վէ գուլմ ալթընտա գալան գըղլար, գատընլար, Գրիսթիան չօճուգլար գուրթուլապիլիլ իքէն՝ օնու տիւշիւնմէյօրլար տա, պարկիրլէր, քէօփէքլէր, քէ տիրլէրին տէրտինէ տիւշիւշէր: Պու մէմլէքէթ տէլիլէր տիյարը տէյիլ տէ նէ՞ տիր» տէտի վէ պաչընը սալլալարագ տէրին տէրին տիւշիւնմէյէ պաչլատը: Պէն իսէ «Հագըղըմը վար ամմա ալաճագըմըղ եօղ տըր» տէյիպ վէտա էյլէտիմ:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՆՕՎԱ ԵԱԽՕՏ ԵԷՆԻ ԹԵՄՄԻՅԷ ԷՏԻԼԷՆ

ԵԸԼՏԸՁԼԱՐ

Տանիմարգալը Թիքօ Պրահէ՝ օն ալթընճը ասըն էն պէլլի աստղարաչիւր՝ 1572տէ պիր ագչամ Գասիօփիա պուրճու տալիլինտէ՝ էվլէլճէ կէօրմէմիշ օլտուղու զարիպ, եէնի պիր եըտըղ կէօրտիւ: Էրթէսի կիճէ այնի եըտըղը զիյատէ փարլագ օլարագ կէօրտիւ: Հէման պիր գաչ կիւն զարֆընտա, պու կէօրիւնիւշճէ պիւսպիւթիւն եէնի օլան եըտըղ փարլագըղգտա քէսպ ի իզտիյատ էթտի, էօյլէ պիր տէրէճէյէ քի գամէրի իսթիսնա էտէճէք օլուր իսէք սէմատա էն փարլագ վէ տըղգաթ ճէլպ էտէն պիր մէնզարէ օլտու: Սօնրա, պու Փէվզ էլ առէ փարլագըղ եալաչ եալաչ էքսիլիպ ալլար միւրուրըլա պէլլիսիզ պիր եըտըղ մէրթէպէսինէ էնտի, վէ էնճամ թէքմիլէն նապէտիտ օլտու:

Թիքօ պրահէնին շակիրտի վէ խալէֆի օլան Գէփլէր իսմինտէ տիկէր պիր աստղարաչիւ 1604 սէնէսինտէ պունա պէնզէր պաչգա պիր եըտըղա րասթ կէլտի սէմանըն պաչգա պիր սէմթինտէ: Պու տա պիր գաչ կիւն զարֆընտա կէօրիւնմէղ պիր հալտան եիւքսէլիպ թա Լուսընթագ փարլագըղընա եէթիշտի վէ տիկէրի կիպի եալաչ եալաչ գալիլէնէրէք էնճամ պիր

սենեկ կիպի պիր վազթ զարֆընտա կեօզ իլէ կէօ
րիւնմէզ պիր տէրէճէյէ էնտի :

Արատա պիր պուշլար կիպի զէրիպ երտըզ-
լար կէօրիւմիւշ տիր վէ Նօվա եախօտ եէնի
երտըզլար իսմիյլէ թանըլըլար : Սօն 30-40 սէ
նէ զարֆընտա կէօրիւլէնլէր տազիզ սուրէթտէ
թէֆթիւշ վէ թարասսուտ ալթընա ալընմըշ տըր
լար : 1900 սէնէսինտէն պէրրու ալթը թանէ պէլ
լի Նօվա թէֆթիւշ էտիւմիւշ տիր : Պուշլար 1901,
1912, 1915, 1918, 1920 վէ 1925 թարիիլէրին-
տէ կէօրիւնմիւշ տիրլէր վէ Հէփ պէլլիսիլիզ-
տէն պաշլալարազ ատի կէօզ իլէ էյիճէ կէօրիւ-
լէճէք տէրէճէյէ գըսսա պիր վազթ զարֆընտա
եէթիլիպ սօնրա եալաշ եալաշ զաիֆլէնիպ նա-
պէտիտ օլուշլար : Պուշլարըն պու Հալը զայթ
զէրիպ օլուպ իլմ ի Հէյէթ Նօզթա ի Նազարըն-
տան տախի խարիզ իւլ ատէ վէ ճալիպ ի տիզ-
զաթ կէօզէտիլիլէր :

Պիր երտըզըն փարազըլըր անըն վէրտիլի
զիյա վէ Հէրարէթ գուվլէթինէ մէրպուլ տըր :
Պու Նօվալարըն փարազըլըզն օն օն պէշ տէ-
րէճէ (երտըզլարըն փարազըլըզ մըզեասը) արթ
մասը, անլէրին նէշը էթտիլի զիյա վէ Հէրա-
րէթին օն պիւլլէրճէ գաթ թէզալիւտ էթմէսի
տէմէք տիր : 1901 սէնէսինտէ կէօրիւմիւշ օլան
Նօվանըն նէշը էթտիլի զիյա Հէման իքի կիւն
զարֆընտա ալթմըշ պին գաթ արթմըշ իտի :

Պիր երտըզ տէտիլիմիլ պին միլիօն քէրրէ
միլիօն քէրրէ միլիօն քէրրէ միլիօն (1 ազէ-
պինտէն 27 սըֆըր) թօնէլաթօ աղըրըլընտա
վէ Հաճմէն շէմս եա անտէն պէօյիւք զազի պիր
քիւրրէ տիր քի անըն սաթհը իւշ պինտէն եի-
կիրմիպէշ պին վէ տախիլի իսէ պիր միլիօն տէ
րէճէ րատտէսինտէ Հէրարէթէ մալիք տիր : Իմ-
տի, նա՞սըլ օլուշյօր քի պէօյլէսի տէՀէթիլ պիր
պէտէն պիր գաշ կիւն զարֆընտա նէշը էթտիլի
Հէրարէթ վէ զիյաճա օն պիւլլէրճէ գաթ շիտ-
տէթ քէսպ էտէպիլիյօր : Իշթէ զէմանըմըզըն
երտըզլարալ ուղրաշան ալիմլէրինին պիլմէ-
տիլի պիր չօզ շէյլէրտէն պէլլի պիր թանէսի
պու տըր :

Աճաիպ պիր վազաանըն էօնիւնտէ «Ալլա-
հըն իշինէ ազլ եէթմէզ» տէյիպ սալըշմազ թազ
վա իշարէթի օլմազտան իսէ աթալէթ վէ թէն-
պէլլիք նէթիճէսի տիր : Իմտի, Նօվալարըն զա-
յէթ աճաիպ քէյֆիյէթինի թէֆթիւշ էթմէք իւզ-
րէ պիր չօզ Նազարիլէր թէքիլիֆ էտիլմիւշ տիր
լէր : Պուշլարտան աղ չօզ սու կէօթիւրէն իքի

թանէսինի գըսսաճա թարիֆ էտէլիմ :

Պիր թասալվուրա կէօրէ, պէլլիսիլ պիր
երտըզ Հարէքէթի էսնասընտա՝ մէսաֆէ իշին-
տէ արա սըրա պուլուշան՝ պիր տիւմէն քիւթ-
լէսինէ րասթ կէլիլ : Բէնտինին ազիմ սիւրա-
թը սէպէպիւնտէն պու տիւմէն քիւթլէսինին մէյ-
տանա կէթիլտիլի սիւրիւնմէ՝ Հէրարէթ Հասըլ
էտէր : Պու Փազլա Հէրարէթ օլ երտըզըն սաթ-
հըն միգտար ը քիֆայէ եիւքսէք պիր տէրէճէ-
յէ գըզտըրըպ փարազըլըրն պիւլլէրճէ գաթ
արթըրապիլիլ : Երտըզ իւպու տիւմէն քիւթ-
լէսի Հուտուտընտան չըզտըլընտա սաթհի օլան
օլ Փազլա Հէրարէթտէ եալաշ եալաշ սօվու-
յուպ էնճամ երտըզ էսքի Հալընա եէթիլիլ : Պի
այնիհի կէճէլէրի սէյը էթտիլիմիլ շիհապ եա
ազան երտըզ տէտիլիմիլ տէ սանիլէտէ 15-20
միլ սիւրաթլէ Հարէքէթ էտէն վէ էքսէրիյէ պիր
գաշ տիրհէմ աղըրըլընտա մատտէ փարալա-
րը տըրլար քի քիւրրէ ի Հալա տախիլինէ կիր-
տիլէրինտէ՝ շփուստան մէյտանա կէլէն Հէ-
րարէթ անլէրի աթէշ քէստիլիպ Հասըլ օլան զի-
յա վասըթասըլա պիլզէ կէօրիւնիւր Հալա կէ-
լիլլէր :

Պիր Նօվանըն քէսպ ի շիտտէթ էթտիլի
միւտտէթի պիր Հաֆթա Փարզ էտէճէք օլսազ,
սանիլէտէ 25 միլ սիւրաթլէ Հարէքէթ էտէն
պիր երտըզ իւպու միւտտէթ զարֆընտա 15
միլիօն միլ պիր մէսաֆէ գաթ էտէր : Իմտի, է-
կէր Նօվանըն թէֆթիւրի անըն պիր տիւմէն քիւթ
լէսի իշինտէն կէճմէսի իսէ, իւպու քիւթլէ պիր
քէնարընտան օլ պիրինէ անճազ 10-15 միլիօն
միլ կիպի օլմալը : Հալ պու քի երտըզլար ա-
լէմի իշինտէ զիյատար վէ գարանըլ Հալտէ
մէվճուտ օլտուզլարըն պիլտիլիմիլ տիւմէն
քիւթլէլէրի օ գատար ճէսիմ տիրլէր քի պիր երլ
տըզըն Հաֆթատա 15 միլիօն միլ սիւրաթլէ ան-
լէրին իշինտէն կէլիպ կէճմէսի եիւլլէրճէ սէնէ-
լէր ալըր : Իմտի եա պու թէֆթիւրի պաթըլ կէօ-
զէթմէլիլիլ եա տա մէվճուտիլէթլէրինի պիլ-
տիլիմիլ իրի տիւմէն քիւթլէլէրի կիպի պիլ-
մէտիլիմիլ ուֆազ տիւմէն քիւթլէլէրինին տէ
պուլուտուտըլուտ գապուլ էթմէլիլիլ :

Եկնի երտըզլար Հազընտա վէրիլէն իքին-
ճի թէֆթիւրէ կէօրէ պիր երտըզ, կիւնիւն պի-
րինտէ, եա պէտէնէն եա պէտէնինին պէօյիւք
պիր գըսմընճա ազիմ պիր փաթլալըշա միւպթէ
լա օլուշյօր վէ անըն նէթիճէսի օլարազ ֆէվզ էլ

ատէ իշխիալ էտիպ գըսսա պիր միւտտէթ զար-
Փընտա սաթհընն տէրէճէ ի հէրարէթի 5-10
պին տէրէճէտէն 75-100 պին տէրէճէյէ եիւթ-
սէլիյոր վէ պունուն նէթիճէսի օլարադ նէշը
էթտիյի հէրարէթ վէ նուր օն պինլէրճէ զաթ ար
թըյոր: Եըլտըզըն իրազըլըզնա կէօրէ, պու
ազիմ փաթլայըշըն վուգուէնտէն եիւզ, պին, վէ
պէլքի պինլէրճէ սէնէ սօնրա, զիյա պիզէ եէ-
թիշիյոր վէ պիլինէն ազ Նօվլար լիսթասը իւ-
զէրինէ պիր թանէ տաճա արթըրըլըյոր: Վու-
գու պուլան փաթլայըշ պէս պիր տէֆալըզ օլ-
տուզունտան անըն մէյտանա կէթիւրտիյի Փազ-
լա իշխիալ վէ զիյատա եափաշ եափաշ ինթի-
շար էտիպ էնճամ եըլտըզ էսքի հալընա եա օ-
նա եազըն պիր հալա կէլիյոր:

Պու թէֆսիր իւմի էսասլար նօզթա ի նա-
զարընտան պիր ազ զիյատէ մազուլ վէ մազ-
պուլ սալըլըյոր: Եինէ տէ, ճէվապընը թամմ
պիլմէտիյիմիզ վէ պիզի հայրէթտէ պրազան
նիշէ սիւսլար պու միւնասէպէթլէ իրատ էտի-
լէպիլիւր: Մէսէլա. Պէօյլէսի ազիմ պիր փաթ-
լայըշըն մահիյէթի նէ՞տէն իպարէթ տիր: Պիր
փարչա պարուլթա աթէշ տօզանտըրտըլըմըզ-
տա անըն փաթլայըշ պիթմէսի օ գատար շա-
փուզ օլուր քի իւզէրինտէ պուլունտուզու քեա-
ղըտա պիր լէքէ պիլէ պրազմազ: Ամմա, պա-
րուլթըն մըզտարը զայէթ չօզ օլսա, օնուն փաթ
լայըշ վազթըր տա ուզար: Պէօյլէք էճզա ի նա-
րիյէ տէփօլարընտա վուգու պուլան փաթլա-
յըշլարտան վէ պաշգա սալըլըլարտան քէստիւրէ-
րէք՝ փաթլայըշա ուզըրայան պիր Նօվա եըլտըզ՝
պարուլթ եա տաճա շէտիտ փաթլայըճը մատտէ-
լէրտէն իպարէթ օլսա, անըն փաթլայըշ պիթ-
մէսի պիր գաշ կիւն տէյիլ իլլա պիր չօզ սէնէ-
լէր ալըր: Շէօյլէքի, իշպու զանն օլունան փաթ
լայըշըն թապիաթը, պարուլթ եա տինամիթ կի-
պի սուլպ եա սէյյալ մատտէլէրտէ օլանա պէն-
զէր պիր շէյ օլամազ: Զաթէն հէր պիր եըլտըզ
եիւթսէք տէրէճէ ի հէրարէթտէ զազի մատտէ-
տէն իպարէթ օլտուգճա, անտէ եանմազ վէ
փաթլամազ գապիլիյէթինի հաիզ սուլպ եա սէյ
յալ մէվատտ մէմուլ էթմէք ազլա վէ Փէննէ
գարշը տըր: Հիքմէթիսանէ վէ քիմիախանէլէր-
տէ իճրա էտիլէպիլէն հիշ պիր թէճրիւպէ Նօվա
եըլտըզընտա վուգու պուլմուլ զանն օլունան
փաթլայըշ եա տաիլի ինգիլապըն թապիաթը-
նա տաիր պիր իշարէթ եա տէլիլ վէրէմէյոր:

Այնշթաշըն նազարիյէլէրինտէն մատտէ ի-

լէ գուլվէթին այնիյէթի թալիմինէ կէօրէ պիր
կրամ մատտէ զաիլ օլուպ մուստիլի օլան հէ-
րարէթէ թէհապիլիլ էտէճէք օլսա, իշպու հէ-
րարէթ 2675 թօնէլաթօ (25 պին գաթըր եիւթիւ)
քէօմիւրիւն վէրէճէյի հէրարէթէ միւսապի օ-
լուր: (Պազ Բահնիւմա, 1925 Նօ. 6, սահիֆէ 90
վէ Նօ. 21, սահիֆէ 325): Իմտի, պիր եըլտըզըն
մատտէսինին առէթատան զայէթ Փազլա, պէօ-
յիւք պիր գըսմը պիրտէն պիրէ մատտէտէն հէ-
րարէթ հալընա թէղայիլիլ էտէճէք օլսա, Նօ-
վալարտա կէօրիւլէն նէվտէն պիր ալաիմի թէֆ
սիր էթմիշ օլուրուզ:

Ամմա առէմին Ֆիքրինէ եինէ սիւսլար կէ-
լիր: Պու կիպի պիր թէհապիլիլ եա փաթլայը-
շըն մէյտանա կէլմէսի շարթլարը նէ՞ տիր:
Շիւքը, պու տիւնեատա, հալա պու թէհապիլի-
լիւն գանուն վէ շէրաիթինի եա ուսուլունու պի
լէն առէմ եօզ տըր: Պէօյլէսի փաթլայըշ հէր
հանիւր պիր եըլտըզ իշիւն տէ միւմքի՞ն մի տիր:
Եըլտըզլարտան պիր թանէսի հալընտա, պիզիմ
շէմա տէ պիր կիւն պու կիպի պիր փաթլայըշ վէ
իշխիալա միւպթէլա՞ մը տըր: Շայէտ պէօյլէ
օլսա, մէյտանա կէլէն պինլէրճէ զաթ Փազլա
հէրարէթ վէ զիյա ալթընտա սէյյարէլէր վէ գէ
մին վէ անըն իւզէրինտէ պուլունտան հայաթ ա-
լէմի գաիլ օլմա՞զ մը:

Հէր եըլտըզ Նօվալար կիպի պիր փաթլա-
յըշա միւպթէլա տըր տէյու Փարզ էթսէք, ան-
լէրտէն պիրիսի հալընտա, շէմսին տէ փաթլա-
յըշ տիւնեատա հէր շէյի խարապ վէ գաիլ էթ-
մէսի իհթիմալիյէթի, հազըր էյամը հայաթը-
մըզ գարֆընտա վուգու պուլմազ շարթըլա
եիւզ միլիօնտա պիր բատտէսինտէ պիր շէյ
տիր, օ տա հէր Փարզ իշիւն էն տօլըուն շարթ-
լարը պաղշ էտէրէք: Իմտի, պիր կէօնէ էնտի-
շէյէ լուզում եօզ:

Կ. Գ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Ալամանիանըն խարիճի թիճարէթի կէլէն
սէնէ հարպտան էվվէլքի հալինին եիւզտէ 80-
ինէ եէթիշմիշ: Պու սէնէ Մարտ ալընտա հարպ
տան էվվէլքի տէրէճէտէ իմիշ: Ալամանիանըն
պու գատար մուվաֆֆազիյէթի ումում թիճա-
րէթ թէշթիլաթլարը վէ պանդալար արասընտա
օլան իթթիֆազ վէ գօլայըզ սայէսինտէ տիր:

ՀԱՃԸՆԸՆ ՏԻՒՇՄԷՍԻ

(1920, Հոկտ. 16)

Հաճընըն իւր իսմի Հարգան օլուպ թագրի-
պէն Թ. Մ. 1200տէ թէէսիս էտիւմիշ վէ էհալի-
սի էրզրոււմ, Կիւրին, Ձէյթուն վէ սաիր եէր-
լէրտէն կէլմիշ տիր: Հարգան իսմինին Հաճընա
թէպտիւի հագգընտա միւսթէլիֆ րիվայէթլէր
վար իսէ տէ մէվսուգ պիր մալիւմաթ էլտէ է-
տիլէմէմիշ տիր: Հաճըն 1860 թարիխինէ գա-
տար իսմէն Օսմանլը հիւքիւմէթինէ թապի, Փա
գաթ հագիգաթ ը հալտէ Գօղան Օղլու նամ տէ-
րէպէյի սիւլալէսինին հիւքիւ ալթընտա պու-
լունմուշ վէ Առաջնորդլար վէ պիր թագըմ գէթի
պղալարըն՝ Գօղան Օղլու իլէ միւտէպպիրանէ
վարընմալարը սայէսինտէ գըսմէն հիւրը պիր
հալ կէօնէնմիշ տիր: Գօղան օղլունուն տիւլմէ-
սի վէ Ամէրիգան Միսիօնէրլէրին Հաճընա կիր-
մէսի սանքի այնի թարիխէ թէսատիւֆ էտէր
վէ Հաճընըն մէտէնիյէթ ու թէրագգի թարիգին
տէ իլէրլէմէյէ պաշլամասը տա օ գէմանտան
պաշլար:

Շէհր փէք իհթիմալէն Ռուքինեան իշխա-
նութիւնընըն սուգուլթընտան սօնրա պիր թա-
գըմ ազատասէր իշխանլարըն հիւրը եաշամագ
արզուսուլլէ Փարպլը մահալլարտան պու մէշ-
հուր գալալեհահա իլթիճա էթմէսիյլէ թէէսիս
էտիւմիշ օլտուղունտան էհալիտէ խոսուսի պիր
հիւրրիյէթ սէվիճիլիք վար իտի: Արալարընտա
փէք ազ (պէլքի եիւզտէ պիր) Թիւրք պուլուն-
տուղունտան չօգ տէֆա գօրգու սէպէպինտէն
օրայա կէօնտէրիլէճէք Թիւրք գալիմագամ պու
լունմալըպ՝ Որիսթիան գալիմագամ վէ մէ-
մուրլար իլէ իտարէ օլունուր իտի: Եիկիլթիլք
վէ թիճարէթ հէմ սէնաաթտա Փիրասէթլէրի
նայէսինտէ՝ էհալի տալիմա էթրաֆտա քեաին
64 Թիւրք քէօյլէրինէ հաքիմ օլմուշ իտի:

1909տա Ատանա գըթալը էսնասընտա շէհր
70-80 պին Թիւրք հօրթալարը թարաֆընտան
մուհասէրէ վէ շէտիտ հիւճիւմլէրէ մարուզ օլ-
մուշ վէ 13 կիւն քէմալ ը շէնաաթ իլէ մուգալէ-
մէթ էթտիքտէն սօնրա Համիտին սուգուլթու ի-
լէ մուհասէրէ գալտըրըլմը վէ շէհր սանքի
գիյանսըզ գուրթուլմուշ իտի: 1915տէ Թիւրքիա
մուհարէպէյէ կիրտիքտէն սօնրա հիւքիւմէթ
Հաճընտան տալիս ասքէր ալմաղը թասմի էթ-
տիյի սըրատա ասքէր վէրմէմէք վէ մուգալէ-
մէթ էթմէք վէ պատէմա սիւրկիւնլիք շայիա-

լարը չըգտըղընտա տա չօգլար մուգալէմէթ
էթմէյի տիւլիւնմիւլէր իսէ տէ, էնճամ սախ-
թէ Ալման սիյասէթի իլէ իլէմէքտէ օլան
Թիւրք հիւքիւմէթի վէ Ալմի Պէյ նամ ճանվէրին
տէսիսէքեար իլգաաթընա գուրպան կիտէրէք
շէհրին 25,000 էհալիսի սէֆիլ վէ փէրիշան հալ-
տէ Սիւրիա վէ Տէր Ձօր չէօլլէրինէ սիւրիւմիւշ
վէ գալմըն հէփ սաիր էվլատը իլէ պիրիքտէ
աճլըգ վէ խասթալըգ, աթէշ վէ գըլըճ իլէ եիւզ
տէ 75ի թէլէֆ օլմուշ իտի:

Միւթարէքէտէն սօնրա 7000 գատար պազի-
յէ Հաճընլըլար վէ 3-400 սաիր էրմէնիլէր պիթ-
թապի փէք փէրուշան հալտէ լաքին իւմիտ վէ
սիւրուր իլէ Հաճընա ալտէթ էտիպ՝ կիճէ կիւն
տիւզ չալըշարագ խարապ օլմուշ խանլէրինի
թէքրար իմար էթմէյէ, գայ օլմուշ սէրվէթլէ-
րինի թէքրար գաղանմաղա, պաղ վէ պաղշէլէ-
րինի, հայլա վէ թարլալարընը եինէ շէնէլթմէ-
յէ, քիլիսէ վէ մէքթէպլէրինի թէքրար ինշա
վէ թէէսիս էթմէյէ, Թիւրքիւն վիրան վէ թա-
լան էտէն հիւքիւ կէշմիշ վէ մէտէնի, Որիս-
թիան (?) Պրանսանըն հիմայէսի ալթընա կէշիւր
միշ օլտուգլարը իշիւն իթմինան իլէ եէնի պիր
հայաթ եաշամաղա պաշլամըշ իտիլէր: Պագաթ
էյվաճ — պու իթմինան միւտտէթի փէք գըսա
իտի: Շէնուզ 4-5 ալ կէշիւր կէշմիշ իւմիտլէր
սէօնմէյէ, սէմա սիյաճ պուլուլթլար իլէ գարար-
մաղա, իթմինան իսէ շիւպհէ վէ գօրգույա թէպ
տիլ օլմաղա պաշլատը:

Պրանսանըն Որիսթիան մէտէնիյէթի
Թիւրք գուլմ վէ պարպարըղընա մէտէտ օգու-
տաճագ իտի: 1920ին Փետր. իպթիտալարըն-
տա Կիլիկիա տրամընըն իլք փէրտէսի օլան Մա-
րաշ Փաճիասը վուգու պուլմուշ վէ գանլը Աիւր
տաղընըն սիյաճ պուլուլթլարը Գօղան տաղլա-
րընըն թէփէսինէ թօփլանմաղա պաշլամըշ ի-
տի: Մարաշ Փաճիալարընտա գիմէտիլէ օլան
պիր գաշ ճանիլէր Մարաշտան Հաճըն թարա-
ֆընա կէշմիշ վէ Պրանգլին Պուլյօնըն էնգարէ ի-
թիլաֆընտան ճէսարէթ քէսպ էթմիշ վէ հաթ-
թա էլլէրինտէ էնգարէ Փէրմանը պուլունալագ
Թիւրքլէրին կէօղիւնէ տիքէն օլմուշ օլան պու
արսլանլար օճաղընը մահվ էթմէք իւզըն շէհ-
րին հէվալիսինին Թիւրք, Քիւրտ վէ Ձէրքէս է-
հալիսինի թէշվիք էթմէյէ պաշլատըլար: Հա-
ճըն էհալիսի, մէղքիւր թէզվիւրաթ վէ թէշվի-
գաթըն նէրէտէ նէթիճէլէնէճէյինի պիլէրէք
վազթըն գայմագամը եէտիլլէ էթրաֆ քէօյլէ-

րին էհալիսինտէն 100 մարուֆ Թիւրքլէրի ըհին հալինտէ Հաճընա կէթիւրիւրլէր վէ պիւր Թարաֆտան Ատանայա Ֆրանսըզ հիւքիւմէթինէ արզը հալ էթմէք վէ իմտատ Թալէպ էթմէք մազսէտիլէ Ատանայա 3 մուրախիսա կէօնտէրիւրլէր, տիկէր Թարաֆտան Անդրանիկ օրտուսունտա ուզուն վազըթ պուլունմուշ օլան Դայսէրլի գահրէման Սարգիս ձէպէճի գօմանտաւնտա մուգաւլէմէթ իշինէ հազըրլանըրլար: Ալլահա վէ Ֆրանսայա կիւվէնիպ աշի վազըթտա պարուլարընը գուրու սազլամաղա գարար վէրիւրլէր: Լաքին էյվահ քի մէզքիւր գարիմագամըն իսթիֆասը իւզէրինէ եէնի կէլէն գարիմագամ՝ կէօյա Թիւրքլէրին թէվէճահիւհինի գազանագ իշին մէզքիւր 100 նուֆուս Թիւրք էսիւրլէրի սալը վէրմիշ վէ պէօյիւք պիւր խաթա իշլէմիշ խոի: Պու էսնատէ Հաճընտան եօգարտա քեաին չօգճա էրմէնիլէրլէ մէսքիւն Բուսլու վէ Շար գարիլէրլէր հիւհիւմ էտէն Թիւրքլէր իլէ գաթէն մուհարէպէտէ իտիլէր: Բուսլու էրմէնիլէրի չօգ մուգավէմէթ էտէմէյիպ Հաճընա րիւճաթ էտէրլէր: Պունուն իւզէրինէ Թիւրք օրտուլարը պիւթիւն գուվվէթլէրինի Շար վէ Հաճըն իւզէրինէ Թազսիմ էթտիլէր: Հաճըն հէր Թարաֆտան մուհասէրէ օլունմուշ, գուրշուն վէ Թօփ աթէշի ալթընտա գալմըշ խոի: Սարիճ իլէ իլթիհագ եօգ, իմտատ եօգ խոի: Իշթէ պուրատա Հաճընը անմահ գըլան, միսի կէօրիւմէմիշ չէճաաթ տրամասընըն փէրտէլէրի աշլըր: Հաճընըն արլան եալլուլարը ձէպէճի Սարգիս, Արամ Կայծակ, Օղուլլուգեան Կարապետ, ձէհէնէմ Արթին, վէ Ջանիէլ իտարէսի ալթընտա Կէլիկ, Ջաթախ, Սր. Յակոբ, վէ Սր. Սարգիս չիւպէլէրինէ Թազսիմ օլունուպ, իսթիհքեամլար եափմաղա վէ հաթթա միւտաֆաա իլէ իքթիֆա էթմէյիպ հիւհիւմ եափմաղա պաշլատըլար: Կէնճ վէ իսթիյար, էրքէք վէ գարը վէ հաթթա չօճուգլար, եէք տիլ վէ եէք վիւհիւմ վազիֆէ իֆասընա ամատէ օլուրլար: Մուհաճիւրլէրտէն պիւրի Շամտան ալտէթ էթտիլի սըրատա պիւր Ալման գալիաղը կէթիւրմիշ խոի: Հաճընըլար մէզքիւր գալիաղըն էօրնէյի իւզէրինէ գալիաղլար եափմըշ օլմաղլէ ասքէրլէրտէն պիւր Թազմը Ալման գալիաղ վէ Ֆրանսըզ ասքէրի էլպիսէսի կիլինմիշ խոիլէր:

Մէրքէզ Թային օլունան մէվգիտէ աթէշ եազմագ, հիւհիւմ էթմէք էրի սալըլաճագ ի-

տի: Մէզքիւր իշարէթին վէրիւմէսի իւզէրինէ Ջանիէլ քէնտի 40 աստէտ գահրէմանլարը իլէ Թիւրք Թօփ օրտուկեահընա տօղրու հիւհիւմ էտէր, Թօփուն իւզէրինէ պիւր էլ խուսպարասը աթար վէ անլէրին տիգգաթը պու ճիհէթէ ճէլպ օլունտուղու սըրատա, Ֆրանսըզ էլպիսէսի կիլմիշ ասքէրլէրինէ Արամ Կայծակ Ֆրանսըզա լի սանընտա պիւլէնտ ալաղլէ Թօփ իւզէրինէ հիւհիւմ էմրի վէրիւր վէ Թօփ գօմանտանը Տօղան պէյ՝ Թօփու, քիւրքիւնիւ վէ գարեօլասընը պըրազըպ Ֆիւրար էտէր վէ Թիւրք օրտուսու իքի աթէշ արասընտա գալմաղլէ փէրիշան հալտէ գաշարլար: Թիւրքլէրտէն 75 քիշի, էրմէնիլէրտէն իսէ պէս պիւր քիշի թէլէֆ օլարագ Թօփ տախի էրմէնիլէրին էլինէ կէշիւր: Սաիւ նօգթալարտա տախի հիւհիւմ էյի նէթիճէ վէրմիշ խոի: Թօփ ումումի մէսէրլէթ իշինտէ չէհրէ կէթիւրիլիպ տիւլմէնէ գարըն իսթիմալ էտիլիւր:

Պունտան սօնրա Թիւրքլէր ուզուն վազթ եէնի գուվվէթ ճէլպ էթմէյէ վէ Հաճընըլար իսէ Սիւ վէ Ատանայա կիլլի եօլլարտան սայիլէր կէօնտէրէրէ մուսվէնէթ Թալէպ վէ տիկէր Թարաֆտան եալլըն գայալար ալթընտա եօլլար եափմաղա, գայալարտան Թուգ չըգարմագ, պազըր գապլարտան կիւլլէ վէ Թօփլար եափմագտա վէ միգտարը աղ օլան մուհիմաթլարընը իտարէլի սուրէթտէ գուլլանարագ միւտաֆաա ի նէֆս էթմէքտէ խոիլէր:

Պու սուրէթլէ հաթթալար վէ ալլար կէշէր. Ֆրանսա Հաճընը վէ պիւթիւն Կիլիկիայը Թիւրքլէրէ չօգտան սաթմըշ օլտուղու հալտէ սախթէ վատլար իլէ էրմէնի Ազգ. Միուլթիւնունու էյլէմէքտէ վէ էրմէնիլէրտէն Հաճընը Թախիլիգէ կիթմէք մազսէտիլլէ թէշքիլ էտիլէն կէօնիւլլիւ պէօլիւքլէրի իսէ պիլինէֆս Ատանատա վէ եօլտա Կուսաղցաղան միւնաղալար իլէ ուզրաշմագտա վէ պիշարէ Հաճըն իսէ աճըլգտան ճան չէքիշմէքտէ խոի:

Ամէրիգան Միշըն Մէրքէզի օլուպ չէհրտէն եարըմ միլ մէսաֆէտէ օլան Գըրտէթ 200-տէն Փաղա գըղ էօքսիւղլէրլէ Թիւրքլէր էլինէ կէշէր: Պիւր միւտտէթ սօնրա պու հագարէթէ տայանամայան Հաճըն եիկիթլէրի հիւհիւմ էտիպ Գըրտէթի կէրի գապթ վէ հէփ գըղլարը չէհրէ նազլ էտէրլէր. լաքին աճըլգ տայանըմագ հալէ կէլմիշ խոի:

Ճան հէվլի իլէ Սեպտ. 23տէ չէհրտէն 12 միլ չէմալտա քեաին Բուսլու գարիլէսինէ հիւ-

ծիւմ էտիպ՝ թէՖէրրիւաթը ինանըմազ տէրէ-
ճէտէ հայրէթ էֆլա ֆէնն վէ չէճաաթ իլէ գո-
ճաման թիւրք օրտուսունու փէրիչան վէ մազ-
լուպ էտէրէք խայլի միգտարտա մուհիմմաթ
զապթ էտէրլէր: Լաքին պու տա չօգ տայանմա-
տը: Նէ Ֆրանսըզ թէյյարէսինտէն, նէ տէ օնտան
տահա եօզարտա սէմա էս սէմավաթտան եար-
տըմ կէլմէզ: Էքմէք եօզ, իւմիտ եօզ, պարութ
եօզ, տիւշմէն զալիմ վէ վահչի — նէ եաման
հալ: Պու արատա Ատանատա Տօգ. Տատ թէվա-
սիւթիւլէ Հաճընա պիր սուլհ հիյէթի կէօն-
տէրմէք թասմիմ էտիլմէքտէ օլտուղընտան Հա-
ճընըն միւճիդէվի զալէպէլէրինին խապէրին-
տէն գուտուրմուշ օլան Գէմալ թարաֆընտան
Ամէրիգան Հէյէթ ի Մուրախխասսա եէթիւմէզ-
տէն՝ պիւթիւն օրտու թէլէֆ օլսա պիլէ Հա-
ճընը զապթ վէ էհալիսինի քեամիլէն գաթլ ու
մահվ էթմէք էմրի վէրիլի: Հոկտեմբեր 15,
Ուրբաթ կիւնիւ շաֆազ սէօքէր իքէն հէր թա-
րաֆտան չէտիտ թօփ, միթրայօզ վէ գուրչուն
հիւճիւմիւ պաշար: Ազաւմա գատար 200ի միւ-
թէճավուզ թօփ կիւլլէլէրի չէհրին հէր եէրինի
վէ իսթիհքեամլարը տախի խարապ էտէր: Մու-
հիմմաթ եօզլուղու, աճլըզ վէ խասթալըզ սէ-
պէպիւնտէն Հաճընլըլար զաթէն սօն մէվգիլէրէ
չէքիլմիւշ վէ թագաթտան տիւշմիւշ իտիլէր:

«Պու Հաճընը ալամաղսագ, թիւրքիլէք պի-
ղէ հարամ օլտուն», թիւրքիլէրի հէման գուլազ
լարը տիպլինտէ պաղըրըլըյօր իտի: Էնճամ ազ-
շամ իւզէրի տիւշմէն Գանղլը Պազարընտան ի-
չէրի կիրիպ չէհրին պազի գըսմընը աթէչէ վէ-
րի: Էօլիւմ մէլէյի չէհրին իւզէրինտէ թէյրան
էտէր: Թօփ, միթրայօզ, աթէչ... Պի աման վէ-
սաիթ, վահչի վէ քէսիր տիւշմէն... Ահ ու ֆի-
ղան, ֆէրեատ վէ գան... Թագաթը օլանլար-
տան պաղըլար տիւշմէնի եարըպ գալարա
թըրմանըլար, պիր գաչ սաաթ... չէհր վիրան
օլուր: Չօզլար էվվէլա սաղ եա եարալը սէվկիւ
լիւլէրինի վէ սօնրա քէնտի քէնտիլէրինի գէհր
եա գուրչուն իլէ թէլէֆ էտէրլէր: Մագթէլէ...
վահչէթ... Ճէհչէնէմ... Սիյահ փէրտէյի չէք:
Հաճըն արթըզ եօզ տըր:

Դայր ի միւսավի գուվվէթլէր արասընտա
վուզու պուլան մուհարէպէլէր վէ անլէրտէ իպ-
րազ էտիլէն աճաիպ չէճաաթլար թարիսինի
թէՖթիւշ վէ մուզայէսէ էտէճէք օլըր իսէք պի-
րինճիլիք միւքեաֆաթընը էրմէնիլէր ալըր զանն
էտէր իզ: Լօգրիս վէ թէսալիա արասընտա թէր-

մօփօլի նամ տար կէչիտտէ Լէօնիտաս գօման-
տասընտա պուլունան 300 Սպարթալը գահրի-
մանլար Գսէրքսէսին թատատ օլունմազ տէրէ-
ճէտէ չօզ օլան օրտուսունա մուզավէմէթ էտիպ
պիր քիչի գալընճայատէք ճէնքլէշտիլէր վէ քէն
տիլէրին էօլիւմիւ իլէ վաթանը իսէլաս էթտի-
լէր վէ գահրէմանլըղա, հէմ վաթան ուղըննա
ֆէտա ի նէֆս էթմէքլիյէ զայէթ մէչհուր պիր
նիւմուշէ օլտուլար: Չօգ միլլէթլէրին թարի-
խինտէ ազիմ չէճաաթլար գայտլարը պուլու-
նուր. լաքին էրմէնի թարիլիսինտէ պու նէվ գահ-
րիմանլըլար սայըտա չօզ վէ նէվ վէ սաիգա
ճիհէթիլէ փէք զիյատէ հրաշալի տիրլէր: Ա-
րազի զապթ էթմէք եա թալան իչիւն տէյիլ,
անճագ ազիզ տինլէրինի վէ վիճտան հիւրրիյէ-
թինի վիգայէ իչիւն «Քիւչիւք սիւրիւ» Վարդա-
նանցըն Աւարայիսի, Ալէնպի օրտուսընտա պու
լունան պիր ավուճ ճանը եանմըլ վէ վաթան
աչըր իլէ թութուշմուշ օլան էրմէնի գահրէ-
մանլարըն պիզգաթ Ալէնպի թարաֆընտան զապ
թը իմքեանսըզ տէյու թէլազգի էտիլէն պիր
մէվգիլի զապթ էտիպ՝ պիւթիւն ճէպչէ հարպը-
նը գազանմալարը — Արաքա — հանկը քիւչիւք
միլլէթին էվլատընտա կէօրիւմիւշ պիր վագըա
տըր: Քիւչիւք, ճահիլ, Փագիր Զէյթունուն ըի-
վայէթէ նաղարէն 30տան Փաղա տէֆալարտա
խեան էտիպ քիւլլիյէթիլի թիւրք օրտուլարընը
փէրիչան էթմէլէրի, եէտի պէօյիւք տէվլէթլէ-
րին սէֆիլլէրինի ալաղլարընա կէթիւմէք վէ
էնճամ հիւրրիյէթլէրինի հըֆզ էթմէլէրի, վէ
հէր տէֆանըն թէՖէրրիւաթընտա գահիր օլան
հրաշքլար նէ աճաիպ, նէ էմասլըզ վագըալար
իտիլէր: Շէճի Այնթապ, խրոխտ Սասուն վէ
Շապլին Գարա Հիսար վագըալարը հէր միլլէ-
թին էվլատընա չէրէֆ կէթիւրէճէք վէ ալթուն
եաղըլարլէ գայտ էտիլէճէք վագըալար տըր-
լար:

Հաճընըն սօն մուհարէպէլէրի տախի մէսէ-
լէնին թէՖէրրիւաթընա վագըաֆ օլան նիչէ դէ-
վաթ թարաֆընտան աճաիպ վէ էմասլըզ հե-
րաշալի ատտ էտիլմիւշ տիր:

Հաճըն էհալիսի նիչէ էվսաֆը մէմտուհէ իլէ
միւթթասըֆ իտիլէր: Անլէր փէք գէֆի վէ քե-
րազգի փերվեր էհալի թանըլմըլ տըրլար: Շէհ-
րին անճագ 25,000 էհալիսի օլտուղու հալտէ
3 Լուսաւորչական, 2 Փրօթէսթանթ, 1 Կաթոլիկ
ճէման 6 քիլիսէլէրի: 15տէն զիյատէ մէքթէպ-
լէրի, լսարան վէ քիւլպլէրի վար իտի: Կարա-

պետ Աղա Շիրադմեան կիպի քաղաքագետներ, ֆրոֆ. Հայկազեան կիպի հէր հանկը միլլէթ վէ մէմլէթէթէ շէրէֆ կէթիրէճէք վէ եիւքսէք իւն-վանլար սահիպի գօլէճ ըէխի, հաղիգ տօգթօր-լար, միւզթէտիր պատուելիլէր, մուվաֆֆադ թիւճճարլար, զէքի Կաթողիկոս, Եպիսկոպոս վէ Վարդապետներ վէ Ժիրայր, Մուրատ Պո-յաճեան վէ Համբարձում Սարճեան կիպի հե-րոս վէ մարտիրոսլար մէյտանա կէթիրմիշ տիր:

Պու էհալի փէք չալլըշգան իտի: Պու խու-սուսու էյի անլամադ իշիւն Հաճընը կէօրմիւշ օլմադ չարթ տըր: Օ սարփ գայալար իւզէրին-տէ 5-6 հաթթա 7 գաթտան իպարէթ կիւզէլ պի-նալար ինչա էթմէք, 1-2 քիլօմէթրօ մէսաֆէ-տէն կիւլիւմ իլէ սըրթլարընտա իշմէք վէ չա-մաշըր իշիւն սու նազլ էթմէք, եիւքսէք տաղ-լար իւզէրինտէ եօլլար եափմադ, զըրաաթ ի-չիւն փէք ազ արաղիսի օլտուղու հալտէ սէնա-աթ վէ թիճարէթ մէհարէթիլէ 25,000 էհալի-նին Տորոս տաղլարընըն պու 3700 ալադ եիւք-սէք զիրվէսինտէ թէալիւշ չըգարըզ, հաթթա սէրվէթ սահիպի օլմալարը, պալըրլարտա վէ սըրթ եէրլէրտէ պաղլար տիքիւ չարտաղլար եափմասը, գատընլարըն տէրէլէրտէն շէլէլէ-րինտէ թօփրադ թաշըյարադ գայալար իւզէրին-տէ պաղլէ շէվիրիւ պէպզէվաթ եէթիշտիրմէ-սի, ֆիլ վազը պէօյիւք չալլըշգանլըզ ալամէթ-լէրի իտիլէր:

Հաճըն էհալիսի փէք հիւրիթիէթ փէրվէր ի-տի: 1909տա 13 կիւն էն շէտիտ հիւճիւմլէրէ կէօթս վէրմէլէրի, 1919-20տէ 8 ալ ճան շէքէր իքէն պայրաղընը եօզարը թուլթմասը, — պունա էն ճէլիլ պիր պիւրհան տըր:

Հաճընլըլար փէք էիլի թազվա իտիլէր: Թիւրքիտա չօգ շէհրլէր կէզմիշ իզ: Քիլիսէյէ տէվամի թարգտա կիթմէք ճիհէթիւտէ Հաճըն էհալիսինտէն զայրէթիլիսի ազ պուլուճուր իտի: Կիրակիլէրի սօգաղլարտան վէ չարչուտան կէչ տիյինտէ տիւքքեանլարըն թէքմիլէն գափալը օլմասը վէ հէր թարաֆտա հիւքմֆէրմա օլան «իւքիւնէթ կիւնիւն Կիրակի օլտուղուճու իլան էթտիլի կիպի, օլտուղճա թէմիզ կիյմիշ հէր թազըմտան էֆրատըն քիլիսէյէ կիթմէքտէ օլ-տուղլարընը կէօրմէք տախի ատէթա հայրէթ պախշ էտէր իտի: Կիրակի կիւնիւ տիւքքեան աշ մըշ օլան պիր Շարաթճըր չօճուղլարըն թաշլա-տըղընը պիզ պիլիլիլ: Կիրակի կիւնիւ եա Շա-րաթ կիւնիւ կէճ վազըթ շէհրէ կէլմիշ օլանլար

չարչուտա էքմէք եա եէյէճէք պուլմաղլար ի-տի: Շէհրտէ 10 սէնէտէ պիր պիլէ ճիւնայէթ վուզու պուլմաղ իտի: Գուամարխանէ եա մէյ-խանէսի եօգ իտի: Ախլադ թէմիզլիլի ատէթա մէտհէ չալան տէրէճէտէ իտի: Եազըն չօզլար քէնտի աթլարընը տիշարըտա պաղլը պրազըր-լար, պազէն տէ կիւկիւմ եա պալթալարըն տիշա-րըտա գալմըշ օլուր, լաքին անլէրի խըրսըղա-յան օլմաղ իտի: Կէնճլէր միյանընտա սիկարա իշէն փէք ազ օլուլա՝ 2 Փրօթէսթանթ քիլիսէսին տէ 30 եաշընտան էքսիք կէնճլէրտէն եալընըզ 3 ատէտ սիկարա իշէնլէր պուլուճուլ անլէր տախի թազպիհ էտիլիլէր իտի: Պիր տէֆա Ա-տանատան 2 թէաթրօճու գատընլար Հաճընա իշ աշմաղա կէլիյօրլար իտի: Հաճըն գատընլարը պունու իշիթտիլի կիպի մէճիս ազտ էտիւ պէզ քիւր թէաթրօճուլարը շէհրէ կիրմէզտէն թաշ-լամաղը գարար էթտիլէր վէ քէյֆիլէթ իշտի-լիւ թէաթրօճուլար եարը եօլտան կէրի տէօն-տիւլէր:

Հաճըն վազըաաը գահրէմանլըզ ճիհէթիլէ եէքթալարտան օլտուղու կիպի կէօյէ ատալէթ վէ հազիգաթ նամընա մէյտան ը հարպա աթըլ-մըշ վէ քիւլիւք գալմլարըն հուզուզուճու վի-գայէ էթմէյէ չօգ ըէսմի սըրալարտա վատ էթ-միշ օլան պէօյիւք տէվէթլէր, խուսուսա համի Ֆրանսա իշիւն տէ պիր ար թէշքիլ էտէր: Անլէր պիր սէօզ իլէ Հաճընը խէլաս էտէպիլիլ իքէն անը քէնտի հալինէ թէքք էթտիլէր:

Կէչէն ասըն սօնլարընտա Ֆրանսատա Տը-րէյֆիւս նամ պիր եիւզպաշը պիր թազըմ րա-գիպլէրի թտրաֆընտան՝ Ալմանիայա Ֆրանսա նըն ասքէրի էսրարընը սաթմըշ օլմաղլէ իթհամ վէ ճիւնայէթլէ մահքիւմ էտիլմիշ վէ օրտու նի-գամնամէսինճէ էն շէտիտ ճէզայա թէսլիւմ օ-լունմուշ իտի: Պիր միւտտէթ սօնրա մէսէլէնին իֆթիրատան իպարէթ օլտուղուճու անլամըշ օ-լան մէշհուր մուհարըրի Զօլա՝ «Ժաֆֆիլ» եա-նի իթհամ էտէր իմ սէր նամէսիլլէ պիր թազըմ պէնտլէր նէշը էտիւ պէսէլէնին ասլ հազիգա-թընը իֆշա էթտիքտէն սօնրա «է՛յ Տըրէյֆիւսէ իֆթիրա էթմիշ օլան զապիթլէր սիղի իթհամ էտէր իմ. էյ անը հազգսըզ եէրտէ հիւքմ էթմիշ օլան հաքիւմ վէ մահքէմէ ազալարըն սիղի իթ-համ էտէր իմ, էյ Ֆրանսանըն Մէճիս ի Մէ-պուսանը սիղի իթհամ էտէր իմ: էյ Ֆրանսա-նըն ըէիս ի ճիւմհուրու սէնի իթհամ էտէր իմ, էնճամ էյ Ֆրանսա էֆքեար ը ումուլիլէսի սի-

զի պու հագգսրդ հիւքմէ, պու իֆթիրանն զալէպէսինէ միւսաատէ էթտիյինիդ իչիւն իթհամ էտէր իմ», տէյէրէթ թաղպիհաթտա պուլունմասը իւղէրինէ Ծրանսա էֆթեար Ը ումու-միյէսինտէ պէօյիւք ղէլէյան հասըլ օլարադ, էնճամ մէսէլէ թէքրար մահքէմէյէ կէթիրիլիպ պիսուլ Տրէյֆուս սալը վէրիլտի: Աճէպա, Մարաշ, Այնթապ, Հաճըն վէ ումում Կիլիկիա վազըրալար իչիւն վէ պիլ իւմիւմ էրմէնի Փաճիէսի իչիւն մէսուլ օլանլարը քիմ իթթիհամ էտէճէթ:

Պու էլիմ վազըրալար իչիւն հիսապա չաղըրըպ մէսուլլարը իթհամ էթտէճէթ ատիլ պիր Միւստաի դուհուր էթմէյէճէթ մի տիր: Հաճըն մահվ օլտու, լաքին շէրէֆլի մաղլուպիյէթի շէրէֆսիդ հայաթա թէրճիհ էթտի վէ Հաճընն իթի թարաֆընտա ճէրէյան էտէն կիւղէլիմ չայլար էպէտէն չաղլայարադ թիւրք պարպարըղընը վէ Ուրիսթիան տէվլէթլէրին տէնի սիյասէթինի իլան էտէճէթլէր: Հաճընտա աղան պիսուլ զանլար թէպարսուր էտիպ սէմայա, Ատիլ ի Մուլթաղըն թաիթընա չըգմըլ տըր վէ էնճամ հագգըն իհգաղը իչիւն օրատան ֆէրման սիւտուր էտէճէթ տիր:

Հաճըն տիւշմիշ վէ օրատա 7000 քիշի էն վահշի սուրէթտէ գաթլ էտիլմիշ, լաքին Հաճըն էօլմէմիշ տիր: Տիւշմիշի եարարադ էնճամ Ատանայա եէթիշմիշ օլան 370 պապա եիկիթլէր տէ, Պուէնսու Այրէս Հայ գաղուլթուռն էքսէրիյէթինի թէշքիլ էտէն 400 Հաճընլըլարտա վէ շէմալի Ամէրիգատա վէ պաղը սաիր եէրլէրէ եէրլէշմիշ վէ թէրաղգի էթմէքտէ օլան Հաճընլըլարտա Հաճընն ղուհու եաշայօր: Հաճըն շէրէֆ իլէ եաշայօր վէ եաշայաճադ տըր:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԵՇԻՇԵԱՆ

ՊԵՅՐՈՒԹ «ԲԻԻԼԼԻՅԷ» ՄԵՔԹԷՊԻՆՏԷ

ԷՐՄԷՆԻ ՇԱԿԻՐՏԼԷՐ

Պէյրութ «Բիւլլիյէ» մէքթէպի պոնտան ալթմըլ սէնէ ագտէմ թէէսիս օլունմուլ օլուպ, մաղիտէ վէ հաղըրտա եաղըն շարգ էհալիլէրինճէ ֆէննի վէ ալլաղի նօգթա ի նազարտան զիւղըմէթ պիր թէրաղգի մէրքէզի օլմուլ տըր:

Իչպու Տարէլֆինուռն թէէսիսաթընըն թապիտայէթինտէն իթիպարէն Եաղըն Շարգըն չար թարաֆլարընտա մէսքիւն էրմէնի կէնճէր պու իմթիյաղտան իսթիֆատէ էթմէյէ չա-

լըշմըլ տըրլար: Շէօյլէ քի կէշմիշտէ տէ, հալը հաղըրտա տա հէմ սայըճա վէ հէմ տաիսի Փաալիյէթճէ մէքթիւր մէքթէպին թըպլիյէ, էնգաճըլը վէ տիշճիլէթ տաիլէլէրինտէ անլէր մուհիմ մէվգի թութմուլ տըրլար:

Ճիհան մուհարէպէսինտէն էվլէլ, պաղը սըրալարտա էրմէնի թալէպէ թըպլիյէ մէքթէպինն շակիրտանընն հէման հէման նըսֆընը թէշքիլ էյլէմիշ իտիլէր: Պուռնու իլէ պէրապէր հարպ էսնասընտա թալիմ ու թէրպիյէ նօգթա ի նազարընտան էն զիյատէ մաղտուր օլանլարըն էրմէնիլէր օլտուղունու հիշ պիր ֆէրտ ինքեար էտէմէղ: Լաքին հարպտան տէրհալ սօնրա թալիմ ու թէրպիյէ սուգան օլան էրմէնի կէնճէր, իգթիսատի վէ սիյասի հէր կէօնա կիւճիլէրի պիր թարաֆա պըրաղըպ, տէրաղապ տարէլ-ֆինուռն գօշուլմուլ տըրլար: Հարպ Ը ումումիյի միւլթէաղըպ սէնէլէրտէ էրմէնի շակիրտանն սայընը 60, 70, 90, 120, 130 վէ կէշէն սէնէ զարֆընտա 150յէ եէթիշմիշ տիր:

Կէշմիշ սէնէ զարֆընտա էրմէնի շայիրտլէրին եէօքիւն սայընը 149 օլմուլ, վէ պու շայիրտան աթիտէքի սայըլարտա ֆարգլը տաիլէրտէ թէտէրրիւս էթմիշ տիրլէր: Իպթիտաի 20, գօլէճ 83, Նըրսլըդ տաիլէէսի 25, էնգաճըլը 6, Տիւշիլէթ 6, վէ թըպլիյէ 9: Պու շայիրտլէրտէն փէք աղլարը իգթիսատի սուրէթտէ պիլա գայտ թալիմ օլունմաղտա տըրլար, պաղիտէ գալանլար, քէնտի մէսարիֆլէրինն էփէյի պիր գըսմընը շու եա պու փրօֆէսօրըն խանէսինտէ վէ եա պաղշէսինտէ իչլէյէրէք գաղանմաղտա տըրլար: Իչպու վաղաա, չօգ տէֆա պիղիմ մէքթէպին տաիլիլնտէ պուլունան թալէպէ թէշքիլաթլարընա իշթիրաք էտէմէմիղէ սէպէպ օլմաղտա տըր:

Էրմէնի շակիրտլէրին շակիրտ հալինտէ փէք կիւղէլ մէվգիի վար տըր, վէ լաքին մէքթէպին իճթիմաի թէշքիլաթլարընա վէ օյունլարընա (սիօրթս) լաղըմ օլտուղու գատար իշթիրաք էտէմէմէլիյիմիդ պիղի մէքթէպտէ պուլունան սաիր ունսուրլարտան ուղաղ թուլթմաղտա վէ ֆիքրի թալիլին էհէմ պիր գըսմընտան պիղի մահրում էթմէքտէ տիր:

Օլ պիր թարաֆտան շու գատարընը տաիլ տէմէլիյիդ քի, էրմէնի շայիրտլէր մէքթէպ միւտիրիյէթի վէ մուալիմլէրի թարաֆընտան քէնտիլէրին շէվգ վէ ղայրէթի իչիւն փէք զիյատէ սէվիլմիշ տիրլէր, Բեամիլէն էրմէնի շա-

Թօ. Եէյիլտի: Ճէմիյէթ Ի Ազվամ քեաթիպ Ի սանիսի Ինազօ Նիթօպէ բիյասէթ էտիպ 200 դատար միւսաֆիրէր սօֆրայա օթուրտըլար: Թաամա Շամփէլ Հայ թալէպէլէրինին «Հայր Մեր» Իլէ պաշլանըլըպ, Ուրսալա Արքեպիսկոպոսը, Մ. Վիգրի, Փարիզ միսիօնէր չիւքէթինտէն Մ. Պիանքի, Ավսթրալիա մուրախիսաը մատամ էտիթհ Կլէնվիլ, Եոնան մէպուսը Մ. Մէլաս նութըլար իրատ էյլէտիլէր:

Հայ չօճուգլար արատա երգէր թէրէննիւմ էյլէտիլէր վէ սալօն Սիւրիա որըլարընըն իլէտիլի խալըլար իլէ թէգին էտիլմիշ Խոի: Սեպտեմբեր 5-տէ սօն իճթիմա Պընքէնտէքի էրմէնի մէքթէպիլնտէ իճրա օլունտու: Ժինէվ մէարիֆ նազըրը տախի հազըր Խոի:

Միւսաֆիրէրէ պիր Հայ գիյաֆէթի վէրիլիպ Պօնար Գրաֆթ պու հայկական մէքթէպ հազըրնտա մալիւմաթ վէրտի: 170 պին Ֆրանգ գըլմէթինտէ պու պինա Հայ չօճուգլարընա ախտիլ, լաքին տահա 70,000 Ֆրանգ պօրճ վար տըր տէտի:

Մէքթէպին տնօրէնի, Պ. Գէորգեան, Ժրէնէվտէ Պէնէնտէ Հայ դպրոցըն նէ գատար թէրադըր էյլէտիլինի թարիֆ էտիպ՝ օ մէքթէպէ մուսվէնէթ էտէն Իսվիշէրա էհալիսինէ խուսուսա Գրաֆթ Պօնարա վէ Մ. Օլթրամարա թէրէքթիլէր արդ էյլէտի: Պատիսեան նութըրնտա չօճուգլարըն միլլի թալիմ վէ հիսսիյաթլարը հազըրնտա սէօյլէյիպ մէքթէպտէն չըգան Հայիրտլէրին Հայաստանա Եօլլանըլմասը լիզումընտան պահա էյլէտի:

Միւսաֆիրէր ալըըրըր Իքէն Պ. Օլթրամար չօճուգլարըն արասընտա տուրուպ թէլէքթիլ էյլէտիլտէն սօնրա Գրաֆթ Պօնարը թէպրիք էյլէտի:

Գրաֆթ Պօնար չօճուգլարըն մասրաֆըր Իչիւն լազըմ օլան 100 պին Ֆրանգըր ալա տիւչիւնմէյօր չիւնքի Իսվիշէրա էհալիսի օ մէսրաֆըր տէրիւհտէ էթմիշ տիլ, լաքին պինանըն պօրճը իչիւն միլլէթին տախի մուսվէնէթինի Իւմիտ էտիյօր քի պինալը թէէմինաթ կէօսթէրէք 50-100 տահա թալէպէ կէթիլմէյէ հիւքիւմէթտէն իզն ալըն:

ԻՔԻ ՄՈՒ ՀԻՄՄ ՄԵՔԹՈՒՊԼԱՐ

Մ. Ամէրիգանըն Թիւրքիա միւմէսիլի Պըրիսթօլ Եպս. Մէնինկէ չու մէալտէ պիր մէքթուպ Եազմըլ տըր:—

Սէվկիւլիւ Եպս. Մէնինկէ,

Նիւ Եօրք Հէրալտտա գըզլարըն տօսթու ճէմիյէթինտէ սէօյլէտիլինիպ պիր նութըր օ գուտու: Պէն 1919տան պէրրու Թիւրքիատա պուլունույօրըմ, պու միւտտէթտէ Թիւրքիատա պուլունան Ամէրիգալըլար Նիյր Իսթ մէմուրարը վէ ճիւմլէ Ամէրիգայա ախտիլտէ պուլունանլար իլէ էրքէք օլուն գատըն օլուն ալադատա պուլունմուլ իմ: Պունտան մատա Սիւրիա, Իրազ, Պաղեստին, Աճէմիստան, Գալգասիա վէ Եոնանիսթանտաքի Ամէրիգալը միսիօնէրլէր վէ մէմուրար իլէ տախի ալազա վէ միւքեաթէպէ էյլէտիմ: Պուսուսի տիգգաթ էյլէտիմ քի մէմուր օլարադ Եօլլանըլտըղըմ պու մէմլէքէթ հազըրնտա թամամ վէ տօղըզ մալիւմաթ ալալըմ, վէ պու ճիւմլէ մալիւմաթլարը հիւքիւմէթիմէ վէրմիշ իմ: Սիգտէն թալէպ էտէրիմ քի օ նութըտա վէրտիլինիպ մալիւմաթլարըն մէնպալընը պանա պիլտիլէսինիպ, քի պէնիմ թէֆթիլիմտէն նէ գատար մալիւմաթլար կիլլի գալմըլ օլտուղունը անլալալըր, չիւնքի սիգ օնլարըն սահիւ օլտուղունա էմին օլմասա Խոիլիպ նէչըր էթմէգ Խոիլիպ:

Մուլիսինիպ

ՄԱՐԲ ՊՐԻՍԹՈՒ

Եպիսկոպոս Մէնինկէ չու ճէվապը վէրմիշ տիլ:—

Սէվկիւլիւ Ամիրալ Պրիսթօլ,

Նիւ Եօրք Հէրալտտա կէօրիւնէն նութըրմ հազըրնտա Եազմըլընը մէքթուպը ալտըմ: Օլ նութըրմտա Թիւրք հարէմլէրինտէ Գրիսթիան գըզլարըն գալատըլտըլընա վէ քէյֆի էսիլ օլտուգլարընա տախի սէօյլէմիշ Խոիմ: Իսթէտիլինիպ մալիւմաթլար իչիւն իլթէ լէֆֆէն. «Քէմալըն Չարչըսը վէ Լօզան Ահտնամէսի» նամ քիթապը, հէմ տախի սէֆիր Մօրկընթաուըն, ալանտան Պօրայա վէ Օվանսընա մէքթուպընը Եօլլալօրըմ, ճիւմլէ իթիմատա Հայան միւլէլիֆլէր հարէմլէրտէ քէյֆ իչիւն գուլանըլան քրիսթիան գըզլարընըն սալըսընը 100,000տէն էքսիք թալիմին էթմէյօրլար: Պու մէսէլէ հազըրնտա աթիտէքի մէնպալարտան մալիւմաթ ալապիլիսինիպ:—

1. Ճէմիյէթ Ի Ազվամ Թէֆթիլ Գօմօսիօնը, գարը վէ չօճուգլարըն թէհհիլի հազըրնտա Ա. 35, 1921:

2. Ճէմիյէթ Ի Ազվամըն 1924 րափօրը:

3. Միս Գարին էփփի քի չիմտի Հալէպտէ

ձէմիյէթ ի Ագվամ Թարաֆընտան պու գըզլա-
րը գուրթարմագ իշի իւէ մէշղուլ տըր :

4. Աստուածաշունչ տիյարլարընըն միսի-
նէր մուսուլէնէթ ձէմիյէթի, 358 Սթրէնտ, Լօն-
տրա :

5. Հայաստանըն տօսթլարը 47 Վիգթօրիա
Սթրիթ, Լօնտրա :

6. Արգօթ Օրչըրտղ, էսիւրլէր շարչըսը դա-
ղէթասը միւէլլիֆի, Սիտմութ, Ինկիլթէրա :

7. Ինկիլթէրա խարիճիյէ նազարէթի վէ
փարլամէնթտէքի միւսպահսէլէր :

8. Տօգթ. ձէյմա Պարթըն, քի Լօզան անտ-
նամէսինին թաստըգընա էն գիյատէ թարաֆ-
տար տըր, Իսլամ հարէմլէրինտէքի Գրիսթիան
գըզլարըն սայըսընը 100 պիւստէն աշաղը գօյմա-
յօր :

Լօզան անտնամէսինին թաստըգընը իսթէ-
յէնլէր իտտաա էտիյօրլար քի Թիւրք ճիւմհիւ-
րիյէթի էվլօփա Փիքըրի իւէ պիւր մէտէնիյէթ
գապուլ էթտի վէ նէ տէրլէր իսէ ինանալըմ վէ
ճէսարէթ վէրէլիմ, լաքին պու այնի ճիւմհիւ-
րիյէթ պիւր սէնէ էվվէլ Գիլտանիլէրէ վէ Սիւր-
եանիլէրէ տէհէլլի վահէլլի իճրա էյլէտի Լի-
կանըն վէրտիյի րափօրա կէօրէ վէ հալա էսիւր
գատընլար սագլայօրլար :

Պիզիմ մէմլէքէթիմիլ թէատտի էտէնլէր ի-
լէ իշթիւրաք էթմէզ, իմիտ էտէրիլ քի Լօզան
անտնամէսի թաստըգ օլմագ, Թա քի պու ճինա-
յէթլէր Ֆէրաղաթ էթսինլէր վէ ատալէթ հիւքմ
սիւրսիւն :

Խալիսանէ

ՈՒԻԼԵԸՄ ՄԷՆՆԻՆԿ

ԹՕՀԱՅԻՅԷ

Իսվիչէրանըն փաթիթաթը օլան Պէրն չէհ-
րինտէ պիւր տաիւրէտէ ալըլար սագլանըլըր : Այը
օ չէհրին ալամէթի տիւր : Այըլարա պագան մէ-
մուրլարտան պիւրի ալէյհինէ գալիմիլէք էտիյօր
տէյու տալա աշըլմըլ : Գատը ալըլարտան իքի-
սինի չէհատէթէ չազըրթմըլ, ալըլար ասըլ չէք-
վա էտէնէ հիւքմ էտիպ մագնուըն հանընա կէլ
միւշլէր : Հիւքմ օլ պիւրինէ վէրիլմիլ :

Պիւր չիֆթիլէքտէ Իրլանտալը պիւր ամէլէ
չիֆթ սիւրիւյօր իքէն խաթթլարը տօղրու եա-
փամայօր իմիլ, չիֆթճի գարչըտա պիւր ինէք
կէօսթէրիպ տօղրու ինէյէ պագարագ խաթթ-
լարը չէքմէսինի թէնպիւհ էթմիլ : Պիւր գաչ սա-

աթ սօնրա կէլմիլ քի խաթթլար էյրի պիւլըիւ
իմիլլէր, նիշիւն պէօյլէ եափտըն տէտիյինտէ,
Իրլանտալը. «Նէ եափայըմ ինէք պէօյլէ եէօ-
րիւտիլ» տէմիլ տիւր :

Օհայօտա պէօյիւք պիւր շարապ Փապրիգա-
սը իշկի եասագ օլտուղուընտան հէր պիւրի 15,000
օգգա շարապ ալան պէօյիւք Փըչըլարը պօշտա
գալմըլ : Պուըլարը պիւր վատիտէ տիւղիւպ դա-
փու փէնճէրէ աշարագ պիւրէր եազըլէք էվ հա-
լինէ գօյմուլ վէ քիւրայա վէրիյօր : Հէր էվին
իշինէ պիւր էլէքթրիք սօպասը, ըշըգ, սու, պուգ
տօլապը վէ եաթագ գօյմուլ, օրասը Փըչըտան
պիւր քէօյ հալինէ կէլմիլ :

Մալայա ատալարընտա պիւր ճինա պալըգ
վար իմիլ քի կէօղիւնիւ գափար աշար վէ աղա-
ճա թըրմանըր իմիլ. գուրտլար սապահլարը թէ
րէննիւմ էտէր, գուշլար պաշ աշաղը ույուր-
լար, Փարէլէր աղաճտա եուլա եափարլար ի-
միլ : Օրատա եաղ վէ գըլ պէլլի տէյիլ, պիւր
կիւն գըլ պիւր կիւն եաղ իմիլ : էվլէնէճէք գըղ-
լարըն տիւշլէրինի տէօրփիւլէրլէր իմիլ վէ գօ-
ճասը իւլ տէֆա պօշատըմ տէր իսէ պօշանըր ի-
միլ : Էն ուֆագ մէմէլի հայվան օրտա իմիլ, 40
նէվ մայմուըն վար իմիլ :

Սգօշիալըլար դայէթ նէքէս օլուրլար տէ-
յու սէօյլէնիլիւր : Պուըլարտան պիւրի Ամէրիգա-
յա կէլմիլ Թրամվայա օթուրմուլ, պագմըլ քի
«Փարայը չըգարքէն վէր», տէյու եազըլը տըր.
Սգօշիալը տըլարը չըգամմըլ վէ էնճամ թրամ-
վայտա էօլիւսիւ պուլուընմուլ :

Աիւէր պիւրի տէ Նիալարա ճէնտէլլինի սէյր
էտէր իքէն «Պու ճէնտէլլէ փարա աթմագ պախթ
կէթիւրի», տէմիլլէր, Սգօշիալը տիւշիւնիւպ,
«Եանընըգտա պիւր իփ վաճ մը», տէյու սօր-
մըլ :

Չօճուղուըն պիւրի թէփէսի իւզէրինէ տուրա-
րագ օյնայօր իմիլ : Վալիտէսի էօյլէ եափմա
տէյու թաղիւր էյլէտիյինտէ փէտէրի, «Պրագ
եափսըն գօնտուրալարը րահաթ էտէր» տէմիլ
տիւր :

Պիւր մէգարիթանտա պիւր գարընըն մէգա-
րը իւզէրինտէ չու սէօղլէր եազըլը տըր. «Չօգ
սէօյլէմէքտէն վէֆաթ էթտի վէ գօճասը րա-
հաթլանտը» :

Ամէրիգատա պիւր գօնտուրա պօյաճըսը եէ-
նի պիւր տիւքեան աշըպ տիւքեանըն ալընընա չու
սէօղլէքի եազմըլ. «Գօնտուրանըն պիւրի մէճա-

նէն պոյանաճաղ» ազ վազթտա փէք չօգ իշ եսփ մըջ տըր :

Ինկիլթէրրատա պիր դարը վէֆաթ էթմիշ . ճէնաղէյի սանտրգ իշինտէ մէզարա կէօթիւրիւպ մէզարիսթանըն տար գափուսընտան կէչէր իքէն սանտրգ տիվարա չարփըլտըղընտա գարը պաղըրարագ ույանմըչ . դիրա պայղըն իմիշ վէ էօլիւ զանն էթմիշլէր : Պուսնուն իւզէրինէ 10 սէնէ տահա եաչայըպ եինէ վէֆաթ էթմիշ : Պու տէֆա ճէնաղէնին սանտըղընը եինէ օ գափուտան կէչիւրիւ իքէն գարընըն գօճասը էօլիւ կէօթիւրէնլէրէ «Աման , տիվարա տօգուստուրմայըն եինէ ույանըր» տէմիշ տիր :

Վաիզին պիրի սիյահլարա վազ էտէն իքէն ճէհէնէմի թարիֆ էթմիշ : «Ճէհէնէմ պուզ իւլէ տօլու . տապանը , թափանը , տիվարլարը 5 մէթրօ պուզ գապլը» տէյօր իմիշ : Օրատա պուլունան պիր պէյազ վազտան սօնրա «Աման , պատուելի պիղիմ պիլտիյիմիզ ճէհէնէմ սըճաղ օլուր , աթէչ օլուր , սիզ նէլէր սէօյլէտինիզ» տէ տիյինտէ : Պատուելի ճէվապէն «Սուս օլ , պուսլար ճէհէնէմին սըճաղ օլտուղունու , անլարլար իսէ պիր թանէսի գալմազ , պուսլար սօղուզ տան գօրգար» տէմիշ տիր :

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Յօրիտա ֆուրթունա գազասընտա սիկուրթա գումփանիալարը 23 միլիօն դիյան էթմիշլէր : Վէրիլէն իանէլէրին մըգտարը 3 միլիօն օլմուզ վէ 5 միլիօնա պալիզ օլաճաղ տըր : Էհալի եէնի ինչաաթ վէ թամիրաթ իշինէ գօշուրմուշլար տըր : Վէրա Գրուզտա տախի պէօյլէ պիր ֆուրթունա վուզու պուլմուզ վէ էփէյի թէլէֆաթ վէ չէհրտէ խարապիյէթ օլմուզ տըր : — Պուլղար գրալը Պօրիս Ամէրիգայա կէլիյօր : Պուլղարիսթան իշիւն պիր իսթիզրազ եափաճաղ վէ պաղըլար զանն էտիյօր քի պուրատա էվլէնէճէք տիր : Բումանիա գրալիչասընըն օղլու տախի պէրապէր կէլմիշ տիր : — Ամէրիգա պան քէրլէրի Ֆրանսըղլար Ամէրիգայա պօրճ մէսէլէսինի հալլ էթմէտիքճէ Ալաման շմէնտըֆէր քեաղըտլարընըն պուրատա սաթըլմասը միւլմէրին օլմայաճաղընը սէօյլէյօրլար : — Նիւ Եօրքտա 8 այտա օթօմօպիլ գազասընտան էօլէնլէրին սայըսը 555 իմիշ : Պուսլարըն եարըսը 15-

տէն աշաղը չօճուզլար իմիշ : — Իւք թապ օլուսնան Գիթապ ը Շէրիֆ Կիւթէնպէրկ մաթպաասընտա թապ օլունմուշ օլուպ 20 նուսիսէ իմիշ . պուսլարտան 11ի մէվճուտ օլուպ 10ը Ամէրիգատա վէ պիրի Ավսթրիատա իմիշ : Պու տէֆա օպիր թանէ տախի 275,000 տօլարա սաթուն ալընմըջ օլուպ Ամէրիգայա կէլիյօր : — Ամէրիգայա 500 պին տօլար գըլմէթինտէ պիր խալը կէլիյօր քի Մէթրօփօլիթըն միւզէսինէ գօնուլաճաղ տըր : Պու խալը 20 սէնէտէ եափըլըպ օվազթըն Աճէմ Շահընա վէրիլմիշ , սօնրա պէօյիւք Փէթրօնըն էլինէ կէչմիշ վէ օ տա Ավըսթրիա իմփէրաթօրընա հէտիյէ էթմիշ տիր : Շիմտի Ավսթրիա սարայընտան ալընըպ Ամէրիգայա եարըմ միլիօն տօլարա սաթըլմըջ տըր : Իւզէրինտէ պիր չօգ գուշ , հալլանաթ վէ չիչէքլէր ըհսմի վէ պիր տէ չիր եաղըլը իմիշ : — Ամէրիգատա եէնի ալան վէ վալիլէր ինթիսապը միւնասիպէթի իլէ պէօյիւք Փաալիյէթ վար տըր , Տէմօգրաթլար քէնտի փլանլարընը իշիլի գանուսընըն թատիլի եանի պիրա վէ խաֆիֆ շարասըն սաթըլմասը էսասը իւզէրինէ , Բիփըպլիզընլար իսէ եասաղըն տահա գուզվէթլէ իճրասը էսասընա պինա էթմիշլէր : Փարթի զափլալարը չիտտէթլէ տէվամ էտիյօր :

Իլկիլթէրրանըն շարգ սիյասէթի վէ իտարէսինտէ պաղը թէպտիլաթլար օլաճաղ տըր : Լօրտ Ալէնպի եաղընտա Պաղեստինին ֆէվզ էլատէ գօմիսէրի վէ Շարգ ը Գարիպին , եանի Մըսըր , Սուտան , Պաղեստին , Գըպըրս , Արապիսթան վէ Իրազըն գօմանտանը իւնվանընը ալաճաղ տըր : Շէօյլէ քի Ինկիլթէրրանըն Շարգ իշլէրինտէ միւսթէչար մազամընտա տուրուպ քէնտինտէն խապէրսիզ շարգտա հիշ պիր իշ կէօրիւմէյէճէք տիր : Պու մահալլէրտէքի վալիլէր Ալէնպինին էմրի ալթընտա օլաճաղլար : Մըսըր տաքի Ինկիլիզ գուզվէթլէրի Սինա վէ Պաղեստինէ նազլ օլունաճաղլար , Սուվէիշին մուհաֆազա մէրքէզի Գանթարատա օլաճաղ : Օլ պիր ասքէրի գուզվէթլէր էլ Արիշ , Փօրթ Ֆուստ վէ Սազգատա օլաճաղլար : Ումուլմի գօմանտանըլը Մըսըրտա օլաճաղ , Բէմլէ վէ Հայֆատա մուհիմ գուզվէթլէր պուլունտուրուլաճաղ , Հայֆա՝ ասքէրի վէ հարպ լիմանը օլաճաղ տըր : — 270 գատար Ինկիլիզլէր Տարտանէլտէքի Ինկիլիզ ասքէրլէրին մէզարլարընը կէօրմէք իւզրէ Սթանպօլտան կիթմիշլէր տիր , պուսլար սօնրատան Անաֆաթթատաքի մէզարլարը տա-

խի զհյարեթ էթմէք իսթէտիւրէրինտէ Թիւրք-
լէր պրագմամըլլար: Պու թէղքեար վէ մէզար-
լար 8 միլիօն լիւրա մասրաֆ իլէ եափըմըլ,
սալթ Սէտտ իլ Պահրտաքի ապիտէ եանի զիք-
րիլէթ սանէմի 50,000 լիւրայա եափըմըլ վէ 20
միլ էօթէտէն կէօրիւլիւր իմիշ:

Լօստրա Թայլմզ զազէթասը էվրօփանըն Ա-
մէրիգայա պօրճը մէսէլէսի հազգընտա մու-
հիմ պիր պէնտ եազմըլ տըր: Թայմզ տէյօր քի
եազըն վազթլարտա էվրօփալըլար Ամէրիգա-
նըն պօրճը պաղըլլալաճաղընա իւմիտ էթմէ-
սիլէր: Ձիրա Ամէրիգատա սիլասէթտէ պիզիմ
տիւշիւնտիլիւմիւզ հիսսիյաթլար եօզ տըր:
Լաքին պիր գաչ սէնէ սօնրա զաթէն պու պօր-
ճըն վէրիլմէսի միւմքինսիլ օլտուղու կէօրիւ-
լէճէք տիր: Ամէրիգա կէօմրիւլիւ պու հալտէ
գալտըգճա վէ կէրէք Ալամանիա վէ կէրէք Փը-
րանսա իւզէրինէ գօնուլան եիւք պու գատար ա-
ղըր օլտուգճա թէէտիլէսի միւմքինսիլ օլաճազ
տըր: Ամէրիգալըլար իշլի գանուըն կիպի պու-
նա տախի ինատ էտէճէքլէր Թաքի իշլին Թա-
պիաթը անը հալլ էթսին:

Ֆրանսըզլար իլէ Ալամանլար արասընտա
մուհապպէթ վէ իթթիֆազա Պրիան պու գա-
տար չալըլըր իքէն Շթրէզմէնին Պէրլինտէ նութ
գու ֆէնա պիր թէէսիւր հասըլ էյլէտի: Շթրէզ-
մէն հարպ մէսուլիլէթինին Ալամանիա իւզէ-
րինտէն գալտըրըլմասընա տաիր սէօլլէրտէ պու
լուստը: Պունա գարչըլըզ փուէնգարէ պիր
նութգ իրատ էտիպ. «Ալամանիա հտրպըն մէսու
լիլէթինի իմիլէրիալիսթ հիւքիւմէթէ աթֆ է-
տիպ քէնտինի թէպրիլէ էթսէ տահա էյի օլուր
իտի: Պիզ հէր Ալամանը հարպտա վահշիլիք
եափտըլար տէյու իթհամ էթմէյիլ լաքին Պէլ-
ճիգայա հիւճմ էտէն վէ պիր չօզ պարպարըլ
եափանլարտա Ալամանլար տէյիլ իսէ միւթթէ-
հիտլէր օլմալը տըր» տէմիշ տիր: Ֆրանսա
հիւքիւմէթի ալթուն սաթուն ալմաղա պաշլա-
մըլ տըր քի օնա մուգապիլ պանքնօթ չըգարսըն.
պու սէպէպտէն Ֆրանսըզ էհալիսի սաղլամըլ
օլտուղլարը ալթունլարը Ֆրանսա պանգասընա
կէթրիպ պէտէլինէ քեաղըտ ալմագտա տըր-
լար: Պու եօլտա պանգայա ալթուն տէօքիւլմէյէ
պաշլամըլ տըր: Հիւքիւմէթ 114 Փրանգ 60 սան
թիմէ պիր Ֆրանսըզ ալթունը վէ 13.75 Փրանգա
պիր 5 Փրանգըլզ կիւմիւշ ալմագտա տըր, իլք
իւշ կիւնտէ եիւզ միլիօն Փրանգըլզ ալթուն ա-
լընմըլ տըր: էհալինին եանընտա սաղլը օլարազ

2000 միլիօն Փրանգըլզ ալթուն վար իմիշ: Պու-
նուն չօղու եէրտէ կէօմիւլիւ իմիշ: Շիմտի օր-
թայա չըգարըլաճազ վէ Փրանգըն ֆիլէթի թէս
պիթ էտիլէճէք տիր: Պունտան մատա հիւքիւ-
մէթ 3000 միլիօն Փրանգըլզ եէնի պիր իսթիգ-
րազ սէհմլէրի օրթայա չըգարմըլ տըր: Պու
իսթիգրազ թիւթիւն իրատը իլէ թէէմին օլու-
նաճազ տըր: Հիւքիւմէթ պիր կրամ ալթունը
197/8 Փրանգա սաթուն ալմաղա պաշլամըլ տըր,
պու հիսապ իլէ 129 Փրանգ պիր ինկիլիզ լիւրա-
սը, եախօտ 26 Փրանգ պիր տօլար էտէր: Շէօյ-
լէքի Փրանգըն ֆիլէթի 26սը պիր տօլարտա թէս
պիթ էտիլէճէք կէօրիւնիւլար: Սիւրիանըն եէ
նի գօմիսէրի Մ. Փօնսօ Հոկտեմբերտէ Պէյրու-
տա վասըլ օլաճազ վէ ձէն. Կամէլէն Ֆրանսա-
յա տէօնէճէք տիր: Միւսիւ Ժիւլէնէլ եինէ ձէ-
միլէթ ի Ոգվամտաքի մէմուրիլէթինի պաշլա-
յաճազ տըր: Մ. Փօնսօ Սիւրիատա հարպ խի-
թամ պուլմուշ տըր տէյօր: Տէպա զազէթասը
պունուն տօղրու օլմատըլընը սէօլլէյօր: Թայմզ
զազէթասը Համիտիլէ չարչըսընտա եէնի հարպ
օլտուղունու վէ Ապտիւլ Գատիրին Թօրնու իգ-
զէթտին իլէ Գալուգճը Զատէնին ասըլարա պիր
լէշտիլինի սէօլլէյօր:

Րուս հիւքիւմէթի Ինկիլիզլէր իլէ թէքրար
միւզաքէրէյէ կիրմէյէ վէ արալարընտաքի մէ-
սէլլէրի հալլ էթմէյէ արզու կէօսթէրիյօր:
Քրասին Լօստրայա Թային օլունմուշ տըր վէ
հարաքէթ էթմիշ տիր: Ուօշինկթընտան Եպս.
Գանօն Րուսիատա պիր սէյահահաթ էտիպ Սօ-
վիէթլէրին քիլիսէ ալէյհինէ օլան հարաքէթ-
լէրի մուվաֆֆազ օլմատըլընը եաղըյօր: Եպս.
տէյօր քի էհալիլի քիլիսէտէն ալըրմազ միւմ-
քինսիլ օլմուշ տըր, կէրէք Փէթէրգպուրկտա կէ
րէք Մօսկուվատա քիլիսէլէր էհալի իլէ տօլու
տըրլար: Գաթօլիք միսիօնէրլէրին սօգագտա
կէղտիլինի կէօրմիւշ տիր: Պիր միլիօնտան ի-
պարէթ օլան գօմիւլնիսթլէր 140 միլիօն էհա-
լինին տին տույղուսընա գարչը կէլլէմէտիլէր
վէ էնճամ սէրպէսթ պրալմաղա մէճպուր օլ-
մուշ տըրլար: Եպիսկոպոսըն սէօղինէ կէօրէ
Րուսիատաքի էն պէօյիւք թէհլիքէ էվլէնմէք
վէ պօշամազ իշիւն հիւքիւմէթին վէրտիլի գօ-
լալըզ տըր: Պու եօլ իլէ Փամիլեա հայաթը
էօլիւյօր: Պիր քիմսէ հէր հանկը պիր գարը իլէ
հիւքիւմէթէ կիտիպ իսմլէրինի եաղարլար վէ
էվլէնմիշ օլուրլար: Իքի հաֆթա սօնրա կիտիպ
պիրի իսմինին իւզէրինէ չըղըլ էէքէր իսէ պօ-

շանմըջ օլուր: Բուսիատա օլան զուլմլարա, Չէ կանըն տէհէթլի հազգսըզլըղընա վէ տէօքիւլէն գանլարա բաղմէն էհալի թէրազգը էտիյօր: Օնլար հիշ պիր վազըթ Գօմմիւնիսթ տէյիլ իտիլէր վէ օլմազլար: Քէօյլիւ թազըմը էվվէլքինտէն բահաթ տըրլար, լաքին Փազլա էքիպ տէ հիւքիւմէթէ վէրմէյօրլար:— Ամէրիգատան պիր թազըմ զաթլար զայր ի բէսմի օլարազ Բուսիատա սէյիահաթ էյլէտիլէր իտի: Պուսլար Մը. էտի, Տօգ. Մօրիսըն, Քըրպի կիպի միւլէլիֆլէր վէ Եէյլ, Շիգակօ, Սիրաքիւզ տարէլֆիւնունը փրօֆէսօրլարը վէ պիր թազըմ ալիմլէր տիրլէր: Պուսլար բէիս Գուլիճէ պիր մէքթուպ հաղըպ Ամէրիգանըն Բուսիայը թանըմասընը թալսիյէ էտիյօրլար: Բուսիատա օլան թէրազգըրտան, էհալինին տինի տուլղուլարընտան վէ չալըղանլըղընտան պահս էտիպ Բուսիանըն միւսթազպէլի էյի օլտուղունու սէօյլէյօրլար:— Բուսլար Բուսանիա բէտիօսը իլէ փրօփական տա հափըյօրլար: Բուսէնլէր բէտիօյը աչըպ էվրօփա դօնսէրլէրինի տինլէմէք իսթէտիլէրլինտէ Բուսլար Պօլէվիզ փրօփականտասը սէօյլէյօրլար:

Աթիմատա ինգիլապ էսնասընտա 4 սասթ հարպ օլմուլ, 40 վէֆիյաթ վէ 200 հարալը վար իմիլ: Փանկալօս զապիթլէրինտէն գաիմազամ Չէրվաս Քաթիգաս վէ Տէփիլիս գարչը գօյմուլլար, էնճամ հարպ իլէ թէսլիմ օլմուլլար վէ մուհաքէմէ ալթընտա տըրլար: Աթիմատա ինթիլիսալ իշի կիւճ օլաճագ տըր, գըրալ թարաֆ տարլարը էփէյի գուվվէթլի տիրլէր: Սիյասէթին պու գարըչըղըղը էքսէրիյէթի եինէ գըրալ տալէթ էթմէք մէյլինէ կէթիւրմիլ տիր:

Իթալիա պաշ վէքիլի Մուսօլինի վէ Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նաղըրը Չէմպըրլէյն Իթալիատա Բօմայա 50 միլ Չէվիթա վէքքիա տէնիլէն մահալտէ Սեպտ. 30տա միւլազաթ էյլէտիլէր: Մուսօլինինին հանընտա Իթալիա խարիճիյէ նաղըրը տախի մէվճուտ իտի: Բօմատա միւլազաթըն մահալի վէ վազթը կիլլի թուլթուլտը, պու միւլազաթա չօգ էհէմմիյէթ վէրիլիյօր: Չանն օլունուլար քի չօգ մուհիմ մէսէլէլէր գօնուլաճագ, ալէլ խուսուս Ագ Տէնիզ հավգասընա ախտ մատտէլէր հազգընտա կէօրիւչիլէճէք: Ալամանիա իլէ Ֆրանսա ալարսընտա հաղաջագ օլտուղու սըրատա պու միւլազաթըն վուգու պուլմասը տախի տիգգաթա չայան տըր: Իհթիմալէն չիմտիտէն գուվ-

վէթլէրի միւլազէնէ էթտիրմէք չարէլէրինէ պազըլլար: Շու պէլլի տիր քի զայէթ մուհիմ վազաալար գօնուլաճագ տըր: Բօմատա պու միւլազաթա չօգ էհէմմիյէթ վէրիլիյօր Ինկիլիլէր սիւքիւթ տիրլէր:

Տէյլի Թէլէկրաֆ Թիւրքիա հազգընտա շէօյլէ հաղըյօր «Թիւրքլէր էսքի բէժիմէ մախուս նիչէ ատէթլէրինի թէպտիլ էտէմէյօրլար: Մէս. էնէպիլէրէ գարչը ատալէթ տէվամ էտիյօր, վէ էն ռփագ պիր հարաքէթ էն աղըր ճէղա իլէ գարչըլանըյօր: Կէչմիլտէ օլտուղու կիպի հաղըրտա տախի վահիլիլինի կէօսթէրիյօր: Քէմալըն միլլիճիլիլի վէ Իթթիհատըլարըն իսթիպատար արասընտա Փարգ հօգ ըտր վէ քիմսէ տէյէմէք քի հանկըսը աահա էյի տիր: Տար աղաճարը հէման իշէ պաշլայօրլար: Պու հալ մէմլէքէթէ գարարտան պաշգա պիր շէյ հափամազ: Թիւրքլէրին պու միլլի չօվէն սիյասէթի քէնտիլէրի Փէլաքէթէ սիւրիւքէտիլի կիպի չիմտի տէ գարըչըղըղա վէ հալընըղ գալմասընա սէպէպ օլմուլ տըր: Թիւրքիանըն ճէմիլէթ ի Ագվամա միւլաճաաթ էյլէտիլինի, Թիւրք զազէթալարը թէքղիպ էտիյօր. սէֆիր զայրի բէսմի գօնուլաճօր տէյօրլար:— Քիւրտ իսեանը Աճէմիսթանա սիրաէթ էթմիլ տիր վէ Աճէմ ասքէրինտէ էփէյի թէլէֆաթ օլմուլ տըր: Սէր տարաճ Քիւրտլէրին էլինտէ իմիլ Պաղտատտան հաղըլտըղընա կէօրէ Քիւրտլէրին իմհասը տէվամ էթմէքտէ տիր: Պէյլէր քէնտի ատէմլէրի իլէ չըգարըլըպ թէլէֆ էտիլիյօր: Փէք չօգ քէօյլէրիսարապ օլմուլ տըր: Օ թարաֆ մէմլէքէթ էհալիսիզ գալըյօր: Թիւրք զազէթալարընըն հաղտըղընա կէօրէ չիմտի Թրապգօնտա 20,000 էհալի վար իմիլ վէ իշաիլլիք աճըղ օ տէրէճէ իմիլ քի էհալի Սամսօնա վէ Սթանպօլա հիճրէթ էտիյօրլար:— Նորատունկեանըն Թազսիմտէքի էվի Պէրլինտէ գաթլ էտիլէն Տօգթ. Պէհաէտտին Շաքիրին գարըսընա վէրիլէճէք իմիլ, իսանէ 20,000 Թիւրք լիւրասը գըլմէթինտէ իմիլ:— Բուսլար Ֆէնէրտէ պիր գօնկրէ հափմագ իսթէմիլլէր իսէ տէ Թիւրք հիւքիւմէթի գաթիլէն հասագ էթմիլ տիր:— Ֆինլանտիատա Ք. Կ. Շիրքէթի ումուլի իճթիմաընտա Հաչիմ իսմիլտէ պիր Թիւրք Քրիսթիան օլտուղունու վէ ճիւմլէ Թիւրք կէնճլէրինին հաղընտա Քրիսթիան օլաճաղընը սէօյլէմիլ տիր: Պունուն իւզէրինէ Ոթանպօլտա Ամէրիգան Ք. Կ. Շիրքէթի տաիրէսի թէֆթիլ օլունուլար քի օրատա տին

Թալիմ օլունուլյօր իսէ գափատըւաճազ տըր:— Թիւրք հիւքիւմէթի շիմտիքի 400 հապսխանէլէր եէրինէ 5 Թանէ պէօյիւք հապսխանէ եափտըրմաղա գարար էթմիշ տիր. պունլարտան պիւրի էնգարէյէ եազըն օլաճազ, վէ 360 պին տօլար մասրաֆ օլաճազ տըր:— Րէուֆ պէյ Պուտափէշլիտէ կէօրիւլմիւշ տիր:

Եազընլարտա նէշը օլունան պիր իսթաթիսթիք ճէտվէլինէ կէօրէ պիւթիւն տիւնեատա պուլունան եէհուտիլէր 18,080,000 նուֆուս օլուպ, պունլարըն 4,400,000 Մ. Ամէրիգատա 4,000,000 Լէհիսթանտա, 3,600,000 Րուսիատա վէ 1,000,000 Բուսանիատա տըր: Պագիսի տիւնեանըն հէր Թարաֆընտա տաղըլմըշ տըր: Սալթ Նիւ Եօրգտաքի եէհուտիլէրին ատէտի 2,000,000 տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ճէմիյէթ ի Ազվամ Թարաֆընտան Թիւրք վէ Արապ հարէմլէրինտէն Քրիսթիան գըզ վէ գարըլարը գուրթարմաղա մէմուր էտիլմիշ օլան Միս էփէ՝ Ժինէվ մէճլիսինէ պիր րափօր վէր միշ տիր: Տէօրթ սէնէ գարֆընտա 1400 գատընլար հարէմլէրտէն գուրթարըլմըշ տըր: Պունլար ճէպրէն կէօթիւրիւլմիւշ վէ էսիր կիպի սաթըլմըշ տըրլար: 228ի քէնտի վալիտէ եա փէտէրինի պուլուլլար: Միս էփիէ տէյօր քի հարէմլէրէ կիրէպիլմէք վէ պու գատընլարա անլատապիլմէք փէք կիւճ պիր իշ տիր: Պաշըճա չամաշըրճը գատընլար պու իշի կէօրմիւշլէր տիր: Ախէր պիր կիւճլիւք տախի պու գըզ վէ գատընլարտան պաղըսը հարէմտէքի րահաթըլըզ պրազըպ կէլիպ չալըշմաղա րաղի օլմայօրլար: Ճէմիյէթ 1927յէ գատար պու իշին մասրաֆընը վէրէճէք տիր: Ճէն. Վէյկան վէ Յրան սըզ մէմուրլար պու իշէ չօզ եարտըմ էթմիշ տիրլէր: Ճէմիյէթ ի Ազվամ հիյէթի Հայլարա պիր միլլի եուրտ վէրիլմէսինէ վէ գաղթականլարըն Երեւանա նազընա տաիր եէնի պիր գարար տահա վէրմիշ տիր:— Նիյր Իսթ Րիլիֆին Ժինէվտէ Պէյն էլ միլլի իճթիմաընտա Սիւրիա մուհաճիլլէրինի Մուրատ գըլըլարընա նազլ էթմէք իշին գարար վէրիլմիւշ: Պու հիյէթ 1925տէ 1¼ միլիօն սոլար սարֆ էթմիշ տիր: Նանսէն փրօղրամընա տախի գուլվէթ վէրէճէք

լէր տիր:— Մաղլուճեան Եպս. Եունանիսթան մուհաճէրէթ նազըրը իլէ կէօրիւլիպ գաղթականլարա մէսքէն մէսէլէսի իշին վատլար ալմըշ տըր: Եպս. Րուս սէֆիրի Ուտինօֆ իլէ տախի կէօրիւլմիւշ վէ ներգաղթ մէսէլէսի իշին պաղը Թէքնիք մէսէլէլէրի միւզաքէրէ էյլէմիշ տիր:— Սթանպուլտա Գալֆաեան որբանոցընը 60ընճը սէնէ ի տէվրիյէսի իճրա օլունմուշ պու միւնասիպէթլէ Պրն. Արամ Գարապէօգեան պիր նութգ էյլէմիշ տիր:— Արապիւրտէ 2000 գատար Հայլար վար իմիշ, լաքին քիլիսէնին էմլաքը հալա հիւքիւմէթ Թարաֆընտան գաղթ օլունմուշ հալտէ իմիշ:— Կալկաթատաքի Հայկական Գօլէճտէն պու սէնէ 5 միւնթէհիլէր չըզ մըշ տըր: Պունլար Գօլէճին մասրաֆը իլէ տար էլ Փինունա եօլլանըլմըշ տըրլար:— Իթալիատա Թօրինօտան եազըյօրլար քի պու սէնէ որբանոցտան 19 որբուհիլէր շէհատէթնամէ ալմըշլար տըր: Միքաէլ Շամտանճեան Լիպանանտա վէֆաթ էթմիշ տիր: Միւմաիլէյա Հայ մուհարիրլէրտէն օլուպ Մասիս, Ծաղիկ, Ոստան գաղթթալարընը նէշը էթմիշ իտի:— Սթանպուլտա 550 հայ գաղթական իանէյէ միւհթաճ իմիշլէր, 630 չօճուգ տախի մէքթպիլէ վէրմէյէ գատիր տէյիլ իմիշլէր: Թիւրքիատա վիլայէթլէրտէ մանկապարտէզ օլմատըղընտան չօճուգլար սօգաղլարտա կէղիյօր իմիշ:— Քիւթահիատա տախի 100 գատար Հայլար վար տըր: Լաքին Կէօք Զիմէն տէնիլէն Հայ մահալլէսի խարապա վէ պօշ տըր: Սր. Թորօս եկեղեցի խարապ օլմուշ, Սր. Աստուածածին եկեղեցի խարապ տըր, չանլարըն իքիսի տախի էնտիրիլմիւշ վէ սաթըլմըշ տըր:— Փարիզտէ Ինսթիթիւ Գաթօլիք տէնիլէն մէզհէպի գօլէճտէ Հայճա Գրաբար լիսանը տախի Թալիմ օլունմադտա տըր: Օրատաքի խօճալարտան Գեր. Գրաֆֆէն չարգ քիլիսէլէրի հազգընտա կիւզէլ նէշըյաթլար եափմըշ տըր:

Տէրկութիտէն (Աթինա) ալտըղմըզ մէքթուպտա եազըլմըշ տըր:—

Իւմիտ էտէր իզ քի պիղիմ Կիրակի մէքթէպիլմիզ հազգընտա պիլմէք իսթէրսինիզ: Պու Քէմիփտէ Թէշքիլ օլունմուշ օլան Կիրակի մէքթէպիլմիզտէ 5 իլէ 15 սիննի արաւընտա 175 օղլան վէ գըզ շահիրտլէրիմիզ պուլունուպ, 14 մուալլիմլէր պունլարա հէր Կիրակի տէրս վէրիլլէր:

Պու տէրսլէրի տահա զիյատէ Փաիտէլի վէ

ճալիպ գըլմադ իշիւն Գիթապ և Մուգաթտէսին նազլիյէթլէրին կէօսթէրէն կիւզէլ բէսմէրէ իհթիյաճըմըզ վար տըր: Քէզալիք պու եազըն տա աշտըղըմըզ քիւշիւք Գիթիւպիւսանէմիզտէ շակիրտլէրին անլայապիլէճէյի ճալիպ քիթապլար պուլունսա անլէրի տէ փէք արղու էլէ օգույաճաղլար տըր:

Աճէպա պու իքի խոսուստա Կիրակի մէք թէպիմիդի թէշվիդէ տէն տօսթլար պուլունսաճա՞գ մը տըր:

ԱՐԱՆԸԼԸՅՈՐԼԱՐ

Մարաշը Նշան Սարը Թէրզեանըն հէմշի-րէսի Սէմանըն չօճուզլարը Թագուհի վէ Իսա-հակ Սանթուգեան՝ Նշանըն ատրէսինի պիլ-մէք իսթէրլէր, քէնտինինքի, —

Takouhi Santourian, Care of Miss A. Davies
American Press, Beyrouth, Syrie

Հալէպտէ Օրուլլու Գրիգոր Անուշեան վէ զէվճէսի Մարիամ, պիրատէրլէրի Պետրոս վէ Գէորգ Քէլէքճեանտան խապէր ալմազ իսթէր-լէր: Էտրէս. —

Rev. G. Ketenjian
Protestant Church, Aleppo, Syria

Այնթապլը, Էքմէքճի Գէորգ Գարա Մա-նուկեանըն օղլու Եղիա՝ պիրատէրլէրի Մովսէս վէ Եագուպըն էտրէսինի պիլմէք իսթէր: Քէն-տինին էտրէսի, —

Care of Samuel Tashjian
No. 5 Rue Shaboura, Aleppo (Syrie)

Ասլէն Քէսապլը Զարուհի վէ Մարի Տէր Կարապետեան (չիմտի հէր իքիսիտէ Մարտիկեան) հէմշիթլէրի Մէննուշը արայօրլար: Մու-հաճէրէթ զէմանընտա Համատա պիր Արապ եա-նընտա պրազմըլար վէ Ինկիլիշլէր Սիւրիայը զապթ էթտիքտէն սօնրա պիր տահա կէօրիւմէ-միշլէր: Մէրդումէ հազզընտա խապէրտար օ-լանլար լութփէն աթիտէքի ատրէսի պիլտիր-սինլէր: —

Rev. H. Khachadourian
668 South Ave., Syracuse, N. Y. U. S. A.

Ի Լ Ա Ն

«Մարաշի Հայրենակցական Միութիւն»ը Թարաֆընտան. —

Միւճթէմէա՛ը Ամէրիգատա միւթէմէքըն Միութիւնըմըզ հալա ազա եազըլմամըզ օլան Մարաշըլարտան խասսէթէն արղու էտէրիդ քի քէնտի իսթէրլէրի եազըն պիր շիւպէյէ վէ եա-խօտ աթլոտէքի մէրքէզի իտարէ էտրէսինէ կէօնտէրսինլէր: —

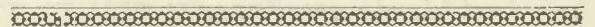
Union of Marash Armenians
38 Cypress St., Watertown, Mass.

Իշպու իլանը օգույան միլլէթտաշարըմըզ-տան տա բիճա էտէրիդ քի անըն մէալընը քէն-տիլէրէ մալիւմ Մարաշըլարա միլլէթփէրվէ-րանէ թէպիդ էյլէսինլէր: —

ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ԿՆԻՔ

ԲԱՀՆԻԻՄԱ

Բահնիւմանըն պու նիւսիսի Քէշիշեան Պի-րատէրլէր Թարաֆընտան «Հաճընըն Տիւճմէսի» զիքըրինէ դարիյունըմըզ թագաթիմ օլունուր: Վազընանըն Թարիֆիին տէրճ էթմէք իշիւն տէօրթ սահիֆէ իլավէ էտիլմիշ տիր: —

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ. —

Վաքալարըմըզ վէ ձեմաաթլարըմըզ ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ. —

Պէօյիւք Բուիլար

Զհանչցուած Աստուածը

ԱԿԻԻԼԻՆԵ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ. —

Տէլիլէր Տիյարը

ՏՕԳ. ՆԱԳՊԱՇԵԱՆ

Նօվա Եախօտ «Եէնի» Թէսմիյէ Օլունան

Եըլըզլար

ՓՐՕՅ. Կ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Հանընըն Տիւճմէսի

Կ. ՔԵՇԻՇԵԱՆ

Պէյրուք Քիւլիյէ Մէքթէպիմտէ Էքմէքիլէր

ՏԻԳՐԱՆ ՊԵՐՊԵՐԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ. —

Ժիմէվտէ Րիլիֆի Ինքիմար

Իքի Մուխիմ Մէքթուպլար

Թօհաֆիյէ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ. —

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԽԱՊԵՐԼԷՐ. —